

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (2681) 2001 LIEPA-JULY 24

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD. • MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3 • CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Pagerėjimo belaukiant

Valstybės dienos išvakarėse pasikeitė Lietuvos vyriausybė. Kaip ir buvo laukta, Rolandas Paksas atsistatydino, ir naujai vyriausybei sudaryti prezidentas Valdas Adamkus pakvietė buvusį prezidentą, neseniai sudarytos socialdemokratų partijos vadovą Algirdą Brazauską.

PER nepriklausomybės dešimtmetį balsuotojai kasmet tikėjosi pagerėjimo, arba bent aiškesnių planų, vedančių į pagerėjimą. Deja, nei LDDP, nei konservatoriai, nei partinės koalicijos nieko vertingumo neįstengė tautai parodyti. O pastarieji dveji metai tebuvo tikras raizgynas, netiesiogiai kurstęs žmones nebepasitikėti jokia valdžia. Keitėsi vardai, veidai – ir nieko daugiau. Ar A. Brazausko sugrįžimas į valdžią pakeis balsuotojų nuotaikas, šiandien sunku dar spėti ar ką nors teigti. Šiuo metu tai gal ir nėra svarbiausia. Kas iš tikrųjų svarbu ir žmonėms įdomu – tai kas bus su ta prezidento paskelbta ir remta „naująja politika“, valdžion atėjus seono tipo politikui? „Naujosios politikos“ koalicija subyrėjo dėl partnerių nesutarimų reformų bei privatizacijos klausimais. Bent taip viešai ir oficialiai skelbiama. Nėra abejonės, kad R. Pakso atsistatydinimą iššūdino ir kiti dalykai, priklausantys politiniam užkulisiui, kur jėgų balansavimo girtos niekada nenustoją veikusios. Tenka laukti, kad senasis politikas eis savuoju keliu, kuris jam ir tėra pažįstamas. Netolima ateitis parodys, kas iš viso to išeis. Yra vilčių, netruksta ir nuogastavimų. Po ilgų politinių bei ambicinių trinių, pavoingo nepastovumo, susilaukta lyg kažkokio disonanso – žmogus, tautos atgimimo metu viešai abejojęs Lietuvos nepriklausomybe, šiuo metu paties prezidento paskirtas stovi vyriausybės priekyje.

KAD Lietuvoje kažkas netaip kaip turėtų ar galėtų būti, iš visų pusių pakankamai prikalbėta, spaudoje skelbta, politikos apžvalgininkų stropiai pakedenta. Visa tai toliau taip likti nebepali. Nebeužtenka dejuoti, kritikuoti, vis naujų temų žurnalistams kurti. Verkiant jau reikia ką nors daryti. Tai pabrėžė ir naujasis vyriausybės vadovas pirmoje savo kalboje. Ką ir kaip daryti – greičiausiai tai nemažas galvosūkis, juoba – reikia sutikti – ne viskas nuo mūsų pastangų bei patirties priklauso. Ką mes patys galėtume ir turėtume daryti – tai vienytis, ir tai ne žodine, bet darbo ir pasiaukojimo prasme. Ne partine prasme, ne seimo koalicijom. Reikia pagaliau apsiminti, baigti badymąsi, grąžbylęstis ir tuščiažodžiavimus. Reikia baigti ambinės kovas, kurias stebint atrodo, kad Lietuvoje nebėra nė vieno tinkamo vadovo. Vienas komunistas, kitas pasipūtęs muzikantas, trečias per jaunas, ketvirtas amerikonas... Tai kur gi tikrieji vadovai? Ak, jie dar negimė – kai kas gal pasakytų? Bet ar tikrai taip? Ne. Tikriausiai Lietuvai užtektų žmonių, kurie galėtų ir sugebėtų tinkamai kirsti vadovauti. Vis kam, atrodo, pakenkė per staigus susiskaldymas srovėmis srovėlėmis, siekiant neprarasti turėtos privilegijuotos gerovės ar susigandant nepriklausomybės pagalba pralobti ar bent ekonomiškai ištvirtinti. Nukreiptas dėmesys kitur, tik ne į valstybės reikalus, tapo kone liga, kurią gydyti pats laikas. Linkėtina, kad tai įvyktų. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Olimpinė svajonė neišsipildė

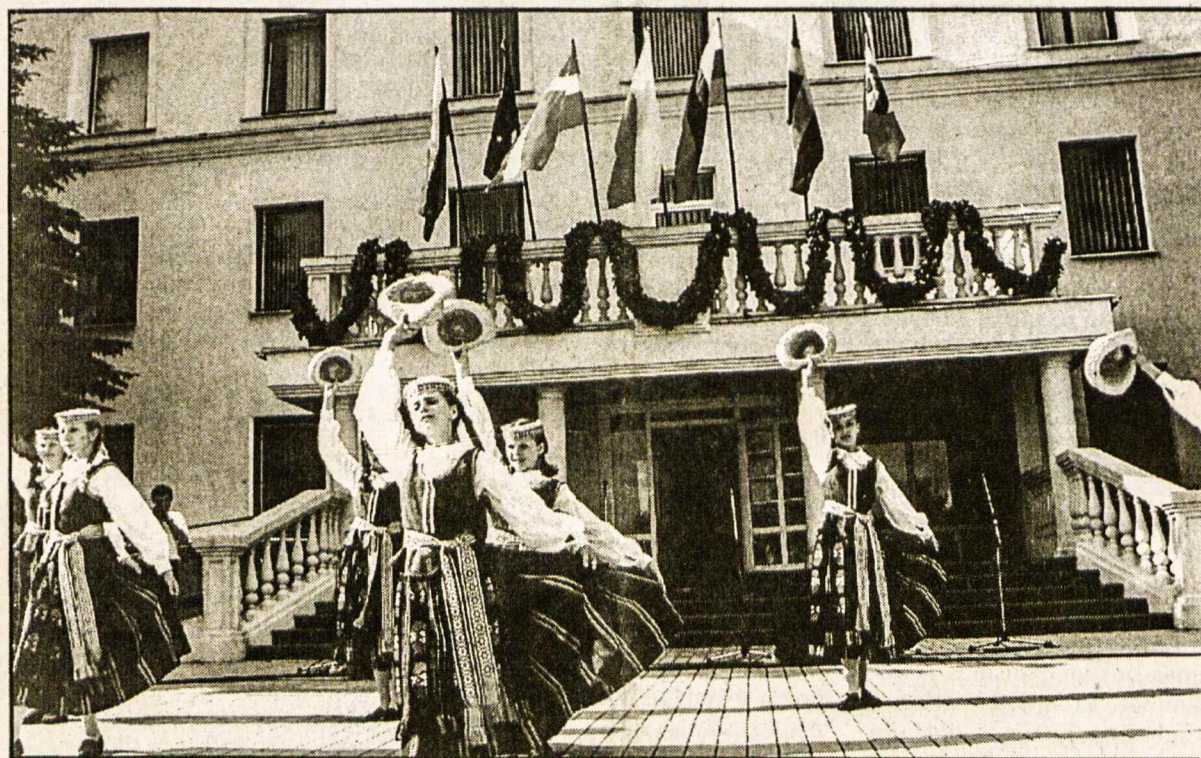
Toronto pastangos tapti 2008 metų vasaros olimpijadose rengėjų neatnešė norėtų vaisių. Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) liepos 13 dieną susirinkęs sprendžiamą posėdžio Maskvoje nubalsavo tą teisę suteikti Kinijos Pekinui. Iš penkių miestų pasiūliusių rengti 2008 metų olimpijadą, jau pirmame balsavimo rate iškrito Japonijos Osaka, pirmavo Pekinas (su 44 balsais), antroje vietoje liko Toronto (20), trečioje Prancūzijos Paryžius (15), Turkijos Stambulas liko ketvirtuoju (9). Antroje rate Pekinas gavo reikalingą balsų daugumą (56 balsus), palikdamas toliau atsilikusius Toronto (22), Paryžių (18) ir Stambulą (9). IOC pirmininkas Antonio Samaranch jau kurį laiką aktyviai ragino balsuoti už Pekiną (pralaimėjusį tik pora balsų Sidnui 2000 metų olimpijadose rengimą), užmiršti žmogaus teisių pažeidimus Kinijoje. Atrodo, IOC nariai pakluso jo raginimams, o dalis jų, kaip spėjlio žiniasklaida, turėjo savo politinius išskaičiavimus 2012 metų olimpijadoms lenktynėms. Toronto kandidatūrą rėmė gana gausi kanadiečių delegacija nukeliausi į Maskvą: pradedant min. pirmininku J. Chretien, Ontario premjeru M. Harris, Toronto burmistru M. Lastman, cilė federacinių bei Ontario ministerių, stropiai ir energingai Toronto pristatymą ruošio komiteto (pirm. John Bitove) nariai ir visas būrys kana-

diečių atletų, laimėjusių medalius ankstesnėse olimpijadose.

Torontas olimpinės lenktynės pralaimėjo jau antrą kartą. Kai kuriais atvejais kandidatų buvo gana daug, kai kada vos pora ar vienas. Štai paskutiniųjų kelių vasaros olimpijų žaidimų laimėtojai ir pralaimėję (skliausteliuose): 1972 m. – Muenchenas (Detroitas, Madridas, Montrealis); 1976 m. – Montrealis (Los Angeles, Maskva); 1980 m. – Maskva (Los Angeles); 1984 m. – Los Angeles; 1988 m. – Seoul (Nagoya); 1992 m. – Barcelona (Amsterdamas, Belgradas, Birmingham, Brisbanas, Paryžius); 1996 m. – Atlanta (Atėnai, Belgradas, Manchesteris, Melbourne, Torontas); 2000 m. – Sydney (Berlynas, Manchesteris, Pekinas, Stambulas) ir 2004 m. – Atėnai (Buenos Aires, Capetown, Roma, Stokholmas).

Šiais laikais ne tik patys olimpiniai žaidimai, bet ir kandidatavimas rengėjų lenktynėse brangiai kainuoja: apie \$12 bln. rengimas ir apie \$10 mln. kandidatavimas. Rengėjai atsiima savo investicijas dalyvių bei turistų sąskaita. Kandidatai – ne visada. Tačiau Toronto atveju ne viskas pralaimėta. Federacinės ir provincinės valdžios pažadėti milijoniniai fondai (po \$500 mln.) dabar apleistai pačėriui sričiai (kuri buvo planuota olimpijadai) išvystyti bei patove) nariai ir visas būrys kana-

(Nukelta į 6-tą psl.)

Tarptautinėje folkloro šventėje Šakiuose lietuvių tautinių šokių grupė sveikina dalyvius *Kepurinė*
Nuotr. V. Venslovaiciū

Tamsos skleidėjams pavojingas net žiburėlis

Dabartinė Lietuvos teisėtvara tebėra sovietinė – ji keičiasi labai lėtai. Yra šviesių reiškinių – teisinės pagalbos centrai negalintiems pasisamdyti advokato

POVILAS ŽUMBAKIS

Visiems gerai žinoma, jog viena silpniausių Lietuvos sistemų yra teisėtvara. Net ir viešai yra kalbama apie „teisinį nihilizmą“. Gaila, tačiau taip yra. O kodėl taip yra, atsakyti sunkoka. Kaip Lietuvoje sako: tai yra „sudeginta“...

Sovietinis palikimas

Bene didžiausia teisinės netvarkos dėmė Lietuvoje yra aiškus sovietinis palikimas, kuris per vieną šimtą nepriklausomybės metų dar nėra ištrintas iš visuomenės ir valdžios struktūrų. Sovietų laikais advokatai dirbo su valdžios palaiminimu ir priežiūra. Advokatai ar teisininkai galėjo daryti tik tai, kas buvo naudinga vienintelėi valdžiai partijai ar jos nomenklaturai. „Nesikišk, kur nereikia“ buvo ne tik kaimo patarlė, bet ir vienas iš sovietinių teisininkų „principų“. Advokatura rėmė valdančios partijos (komunistų) „tvarką“ – sistemą.

Politinių nusikaltėlių šeimoms advokatai galėdavo perduoti tik žinutę iš nuteistojo (politinių bylų valdžia nepralaimėdavo). Gal pranešdavo, kada bus išvestas ar sušaudytas (nors tai dažniausiai pranešdavo po fakto).

Kriminalinių bylų teismai, jei tai nelietė komunistų partijos ar nomenklaturės interesų, buvo gan tvarkingi, nors žmogaus (apkalinto) teisės juose toli gražu nebuvo gerbiamos. Advokatai retai galėdavo pakeisti prokuratūros ir teisėjų nuomonę (tos pačios komandos dalyviai, tik dėvintys truputį kitokias uniformas teisme).

Civilinė teisė sovietinėje sistemoje buvo primityvi, palyginus su Vakarų teisėtvara. Civilinės teisės pagrindas yra žmogaus teisė į turtą. O tai (išskyrus privilegijuotus partijos narius ir nomenklaturą) komunistinėje sistemoje buvo minimalus ob-

jektas. Tie, kurie turėjo turtą (net užsienyje) ir kurie ribiai bei privilegijuotai gyveno (komunistų partijos sekretoriai, jų padėjėjai, visokie politiniai komisarai ir pan.), jokia civilinė teise nesirūpino ir jiems nei teismų, nei advokatų nereikėjo.

Bendruojant su lietuviais, atvykusiais į Ameriką ar su nusikriusiais žmonėmis Lietuvoje tuoj po nepriklausomybės atgavimo, pastebėjau labai aiškų bruožą: kai nukentėjęs kalbėdavosi su advokatu, kuris jam atstovaudavo, žmogus juo nepasitikėdavo, neatskleisdavo visų faktų, varžydavosi. Kodėl? Dėl to, kad tais sovietiniais laikais žmogus nepasitikėjo savo kaimynų, svetimų, kartais net giminių. O ką kalbėti apie pasitikėjimą advokatais, kurių interesai mažai skyrėsi nuo valdžios. Žinoma, buvo išimčių ir advokatų tarpe, bet tai buvo tikra retenybė.

Vakarietiškos tradicijos

Pagal anglosaksų sistemos teoriją, advokato profesinė pareiga yra prisidėti prie teisėtvaros kokybės, remti ją ir ugdyti. Vienas svarbiausių profesinių pareigų yra dalį laiko skirti visuomenei, ypač tiems visuomenės nariams, kurie negali apginti savo pagrindinių interesų net savo laisvės. Tai *pro bono publico* tradicija, kuri aiškiai skiria civilizuotų valstybių teisininkus nuo primityvių ar diktatūrinių sistemų.

Garsiausio anglų rašytojo (W. Shakespeare) veikalo veikėjas dramatiškai skelbia: „Kill all the lawyers!“ (Nužudyk visus advokatus). Tai nėra nusivylusio kliento žodžiai. Tai žodžiai žmogaus, kuris nori valdyti kraštą kaip diktatorių. Diktatūroms, sovietinei sistemai nereikia daug advokatų! Jų praktiškai visi nereikia, nes kokias gi žmogaus teises jie gins?

Atgavus laisvę, Lietuvos teisėtvara keičiasi, bet labai

Danų atstovai su savo vėliava tarptautinėje folkloro šventėje Šakiuose
Nuotr. V. Venslovaiciū

Kaune neatsilieka

Išsikūrė dar vienas panašus centras Kaune. Tai turėtų būti garbė ir pasididžiavimas visam Kaunui, ypač akademijai, iš kurios kilo tie idealistai. Garbė advokatai, kurios keli nariai aukoją savo laiką ir energiją šiam centrui.

Kauno teisininkų kolegiją įsteigė keli idealistai privačios iniciatyvos dėka. Kolegija turi du tikslus: padėti savo nariams tobulintis savo profesijoje, jei aukotis, plėsti kolegiskumą tarp jų, kurie rinkosi teisę ne tik dėl profesijos, bet ir iš idealizmo. Antras tikslas – padėti visuomenei, tiems žmonėms, kurie neturi galimybių apginti savo teises, kurie net nežino savo teisių ir todėl lieka nuskriausti. Tam tikslui veikia konsultacijos kontora, kurią prižiūri trys patyrę advokatai – Rūta Brazauskienė, Jonas Kairevičius ir Antanas Morkūnas. Jie patarnauja žmonėms, kurie neturi lėšų pasisamdyti advokatą. Taip pat kolegija ruošiasi informuoti visuomenę pranešimais, straipsniais apie žmonių teises, rengti seminarus ir pan.

I Kolegijos įsteigtą Teisines pagalbas centro atidarymą atvyko daug svečių. Jų tarpe buvo Teisingumo ministeris Gintautas Bartkus, Kauno meras Eriks Tamašauskas, seimo Žmogaus teisių komiteto ir kiti gar-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Savaitė Lietuvoje

Nauja vyriausybės programa

Liepos 12 d. 82 seimo nariai pritarė naujojo ministerio pirmininko socialdemokrato Algirdo Brazausko vyriausybės programai ir suteikė jai įgaliojimus veikti. Prieš programą balsavo 36 seimo nariai, o 6 susilaikė, skelbia ELTA/LGTIC. Joje numatyta švietimui kasmet skirti ne mažiau kaip 6.5% bendrojo vidaus produkto, žadama parengti švietimo sistemos plėtros strategiją, kuri įtvirtintų privalomą mokslą asmenims iki 18 m. Taip pat norima vykdyti informacinės visuomenės plėtrą, parengiant ir įgyvendinant vieningą elektroninio mokymo programą.

Vyriausybės programoje numatyta parengti valstybinę kultūros programą, sukurti menininkų interesus ginančią įstatymų bazę, įtvirtinti programinių kultūros biudžetą. Tarp kitų programos punktų paminėtas taip pat siekis užtikrinti nemokamą odontologinę pagalbą bei ligų profilaktiką vaikams; sumažinti fizinį asmenų pajamų mokesčio dydį, tuo siekiant atpiginti darbo jėgos kainą ir paskatinti užimtumo augimą bei padidinti vartotojų perkamąją galią, vidaus rinkos paklausą ir geranorišką mokesčių mokėjimą. Numatoma parengti vieningos mokesčių sistemos pagrindų įstatymą. Vyriausybė taip pat žada laikytis griežtos fiskalinės politikos; siekti, kad žemės ūkis kasmet gautų ne mažiau kaip 10% valstybinio biudžeto lėšų žemės ūkio ir kaimo plėtros strategijai; sudaryti vienodas sąlygas ir vidaus, ir užsienio investicijoms. Programoje pirmieji dėmesys skirtas darbu ir socialinei apsaugai. Vyriausybės programa susilaukė kritikos iš konservatorių, pasigedusių atsakymų į svarbiausius klausimus – būtent, „Lietuvos dujų“ bei „Lietuvos energijos“ privatizavimą, ir „Mažeikių naftos“ reikalus. Kitų nuomone, programoje trūko „detalumo“.

Atšvęsta Valstybės diena

Liepos 6 d. įvairiais renginiais Lietuvoje buvo atšvęsta Mindaugo karūnavimo – Valstybės diena. Valstybei suejo 748 metai. Prezidentas Valdas Adamkus, sveikindamas Lietuvos gyventojus priminė, jog reikalinga branginti laisvę, rūpintis bendra gerove ir ją saugančią valstybę, su pasitikėjimu žvelgti į priekį. Kaip rašo ELTA/LGTIC, Valstybės dienos proga užnuopelnus Lietuvos valstybei ir pastangas garsinant Lietuvos vardą pasaulyje bei padedant jai jungtis į pasaulio valstybių bendriją, Lietuvos valstybės ordinais ir medaliais buvo apdovanoti per 60 Lietuvos ir užsienio valstybių piliečių. DLK Gedimino 4-ojo laipsnio ordinas gavo JAV lietuvių dienraščio *Draugas* redaktorė Danutė Bindokienė, kiti Lietuvos ir užsienio lie-

tuvių veikėjai, mokslininkai, kultūrininkai. Kaip žinia, jų tarpe ir Kanados aktorė-režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė ir tautinių šokių vadovė Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė.

Vokietija remia Lietuvą

Birželio 13-15 d.d. Lietuvoje lankėsi Vokietijos Bundestago vicepirmininkė Anke Fuchs. Ji susitiko su socialinės apsaugos ir darbo ministere Vilija Blinkievičiute, domėjosi padėtimi Lietuvos darbo rinkoje bei valstybės garantijomis bedarbiams. Spaudos konferencijoje seime ji tvirtino, jog visokeriopai remia Lietuvos narystę Europos sąjungoje. Dėl Lietuvos siekio tapti ŠAS nare ji sakė, kad pirmiausia reikėtų stiprinti ir plėtoti geras santykius su Rusija, bei kurti pasitikėjimo nuotaiką su NVS valstybėmis, pvz. padedant Karaliaučiaus sričiai aplinkos apsaugos projektuose.

Lietuva – BMT pirmininkė

Liepos 1 d. Lietuva perėmė Baltijos ministerių tarybos pirmininkavimą iš Latvijos, rašo ELTA/LGTIC. Rotacijos principu kiekviena Baltijos valstybė pirmininkauja vienerius metus. Savo pirmininkavimo metu Lietuva numato skirti ypatingą dėmesį bendradarbiavimui narystės ES ir ŠAS tikslais. Regioninio bendradarbiavimo plėtra laikoma vienu iš užsienio politikos pirmųjų uždavinių. Todėl svarbūs trisialiai projektai, kaip *Via Baltica*, *Rail Baltica*, skirti transporto infrastruktūros gerinimui. Bendri kariniai projektai BALTBAT, BALTNET, BALTRON, BALTDEFCON – gynybos reikmėms. Taip pat kuriama bendra Baltijos elektros energijos rinka, bendra švietimo erdvė, bendradarbiavama vidaus reikalų ir kitose srityse.

Konferencija su lenkais

Birželio 29-30 d.d. Vilniuje vyko konferencija *Lietuva ir Lenkija: strateginės partnerystės perspektyvos*. Kaip rašo ELTA/LGTIC, ją organizavo VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas kartu su Lenkijos tarptautinių santykių institutu. Su atvykusiomis konferencijos Lenkijos delegacijomis susitiko užsienio reikalų viceministeris Evaldas Ignatavičius. Su jomis buvo aptartos dvišalio bendradarbiavimo galimybės, ieškant jo naujų formų ir stengiantis pozityviai Lietuvos ir Lenkijos santykių praktiką perkelti į daugiašalio bendradarbiavimo plotmę ES kontekste. Taip pat buvo aptartos galimybės ir Lietuvos ir Lenkijos atvirą ir konstruktyvų dialogą įtraukti ir artimiausius abiejų kraštų kaimynus – Ukrainą, Karaliaučiaus sritį ir Gudiją. Kalbėta ir apie būsimą Lietuvos pirmininkavimą Europos taryboje, Lietuvos ir Lenkijos pasirengimą narystei ES bei Lietuvos kelią į ŠAS (NATO). RSJ

Šiame numeryje

Pagerinimo belaukiant

Yra vilčių, netruksta ir nuogastavimų

Tamsos skleidėjams pavojingas net žiburėlis

Sovietinis palikimas – didžiausia netvarkos dėmė Lietuvoje

Dar vienas bandymas

Buvusios Lietuvos vyriausybės valstybingumo neparodė

Amerika, Europa, Lietuva

Nesutarimai tarp JAV ir Europos valstybių vis didėja

Naujieji pokyčiai Lietuvoje

Rusų įtaka ekonominiame gyvenime gali padidėti

„Šešupės malūnai“ sukosi keturias dienas

Folkloro šventėje Šakiuose dalyvavo ir kitų kraštų atstovai

Naujiems vėjams papūtus

Nežinia kaip naujoji valdžia vykdys pažadus

Šventovė, paversta kino teatru

Buvusi studentų šventovė, neatsigaunanti iki šių dienų

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail – PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius,
G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$45, rėmėjo – \$55, garbės – \$65. Oro
paštu į užjūrius – \$145, paprastu paštu – \$50. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai
nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją.
Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį
redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių
pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$45.00,
patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of
Canada, through the Publications Assistance Program (PAP),
toward our mailing costs.

Dar vienas bandymas Pasitinkant naują kairiųjų vyriausybę Lietuvoje

DR. JONAS KUNCA

Jau dvyliką kartą Lietuvoje
pasikeitė valdžia. Savaime kyla
klauskimas, ar ir ši kartą ji išsilaikys
tik trumpą laiką, per kurį
nieko pozityvaus pasiekti negalėtų?

Pralaidom 10 metų bekaite-
liodami vyriausybes, ejom iš kai-
rės į dešinę, iš dešinės į kairę ir
atvirkščiai. Nieko gero iš tų
bandymų neišėjo. Lietuva tik atsi-
liko nuo jos kaimynų ir kitų
išsilaisvinusių šalių. Išskyrus
Kubiliaus atvejį, tos vyriausybės
valstybingumo nepadarė. Dar
blogiau: jos įvėlė Lietuvą į dide-
les užsienio ir vidaus skolas ir
leido įsigalėti korupcijai bei ad-
ministracinei tvarkai, kuri yra
pagrindinė nesėkmų priežastis.

Niekur pasaulyje neklestėjo ir
neklesti šalis, kurioje nėra ad-
ministracinės tvarkos. Net ir
turtingos žemės turtais šalys,
kaip Argentina ir Brazilija, ne-
gali pakilti dėl šios priežasties.
Administracinė tvarka garan-
tuoja gyventojų saugumą, teisin-
gą lėšų paskirstymą, užkertą
kelia korupcijai ir pritraukia
užsienio kapitalą. Visų pirma
yra būtina įvesti tvarką pačioje
valdžioje ir jos institucijose bei
įstaigose. O tai yra valdžios
pareiga, kurios 11 iki šiol bu-
vusių vyriausybių nesugebėjo ar
nenorėjo atlikti. Be to, tvarkin-
gai dirbanti vyriausybė gali įgy-
vendinti reikalingus pakeitimus,
sąžiningai surinkti mokesčius ir
užkirsti kelią piktanaudžiavi-
mams.

Greitai pamatysim, ar nau-
joji valdžia imsis šalinti šią įsi-
sėdusią ydą. Jei ne, tai bus tik
dar vienas nelaimingas bandy-
mas kaktą pramušti sieną. Čia
reikia pastebėti, jog Pakso ir
Paulausko vyriausybės niekas
nenuvertė. Ji subyrėjo pati dėl
tarpusavio nesutarimų. Koalicija
gali išsilaikyti tik glaudžiai
bendradarbiaujant jos partneri-
ams. Kaip tik to jai trūko.

Prezidentui neliko nieko ki-
to, kaip pakviesti A. Brazauską į
tuščią ministerių pirmininko

vietą, nes tik socialdemokratai
su socialliberalais turi reikiamą
daugumą seime ir gali efektyviai
valdyti šalį. Už naują ministerių
kabinatą pasisakė 84 seimo na-
riai, o prieš – 45. Atseit daug-
nos seime problemos nebus.

Naujamie kabinetė liko
gabūs užs. reik. ministeris Valio-
nis. O pats min. pirmininkas A.
Brazauskas yra populiarus po-
litikas mūsų krašte. Taigi jis
turės pakankamą autoritetą
vyriausybėje ir seime. Naujos
vyriausybės paskelbtoje progra-
moje nėra revoliucinių pakei-
timų. Žadama toliau dėti
pastangas įsistoti į NATO ir ES,
privatizuoti duodant lygias tei-
ses užsienio ir vidaus investuo-
tojam, skatinti pramonės au-
gimą.

A. Brazauskas yra buvęs KP
sektretorius iš Garbačiovo malo-
nės. Nors juo būdamas atskyrė
LKP nuo sovietinės, jo vardas
yra siejamas su komunizmu.
Dėl to turėjo problemą su "miš-
ko vyrais" po prezidento rinki-
mų laimėjimo. Vėliau buvo su-
sprogdintas geležinkelio tiltas, o
dabar kažkas išardė geležinke-
lio bėgius netoli Kauno. Galėjo
įvykti didelė nelaimė. Tik žvalus
traukinio vairuotojas tai laiku
pastebėjo, ir viskas baigėsi vien-
vieno vagono nusiridimu nuo
bėgių.

Visgi tai rodo, jog mūsų tar-
pe yra kriminalinio elemento,
nesiskaitančio su žmonių gyvy-
bėmis ir su valstybės interesais.
Tokie atentatai daro žalą Lietu-
vai, žemina jos vardą užsienyje
ir atbaido svetimo kapitalo atė-
jimą. Šis teroristinis aktas turė-
tų būti išaiškintas ir jo autoriai
bei kurstytojai griežtai nubausti.

Lietuvai dabar reikia vald-
žios, kuri galų gale pradėtų
valdyti kraštą. Aišku, kad būtų
geriau, jei ta valdžia būtų
dešiniųjų rankose. Betgi negali-
ma pamiršti jog jie patys tą
galimybę prarado besivaidyda-
mi savo tarpe užuot protingai
valdę šalį. Tik dėl to dabar tu-
rime kairiuosius.

Tautiečiai Lietuvoje sibirinių trėminių 60 metų sukaktį paminėjo ir Naujosios Vilnios geležinkelio stotyje
prie tam skirtą paminklo birželio 14 d.
Nuotr. V. Cinausko

Amerika, Europa ir Lietuva

HENRIKAS KUDREIKIS

Amerikos prezidento G.W.
Bush vizitas Europoje parodė,
kad politiniai nesutarimai tarp
JAV ir Europos valstybių vis di-
dėja. JAV prezidentui buvo pri-
kišamas mirties baudas nepa-
naikinimas. Prez. Bush atkirto,
esą ne viena Europos didžiųjų
valstybių (išskyrus Rumuniją)
nepasirašė Kyoto protokolo.
Prie to galima pridėti, kad kai
kurie Amerikos mokslininkai, jų
tarpe žymi astronomė panelė
Balunas (lietuvaite) tvirtina,
kad tokie karščiai egzistavo ke-
letą kartų prieš šimtus metų.
Tad dabartiniai žemės gyven-
tojai nebūtinai kalti dėl glo-
balinių karščių.

Žurnaliste Linda Bowles ra-
šo, kad Kyoto protokolas nėra
tik globalinių karščių reikalas.
Tai stipri akcija, siekianti įvesti
globalinės valdžios įvedimo. Tai
reikštų prarasti valstybės suve-
renitetą, padalyti pasaulio tur-
tus ir nubauti Ameriką už jos
ekonominį vyrvimą.

Pasirašius Kyoto protokolą,
JT biurokratai, nekreipdami dė-
mesio į Amerikos konstituciją,
siaustų po visą Ameriką, tikrin-
dami kiekvieną fabriką, auto-
mobilius, energiją ir aplinkos is-
tatumus, taip pat skelbtų bau-
das. Tai būtų globalinio valdy-
mo išsipildymas.

Airijos "ne"

Kitas įvykis, kuris Amerikos
spaudoje (ypač dešiniųjų) nu-
skambėjo tai – Airijos respub-
likos NE Europos sąjungai. Žy-
mus Amerikos spaudos ir televi-
zijos komentatorius George
Will rašo: "Airijos balsuotojai,
nepaisant didžiulės akcijos
spaudoje, televizijoje, net Airi-
jos valdžios pritarimo, – išsau-
gojo Europos demokratiją nuo
smarkiai kylančios Europos
supervalstybės, vadinamos Eu-
ropos sąjunga. Airijos NE at-
metė šūkį: 'Jūs prarasite jėgą,
pinigus ir laisvę'."

Naujoji Europos linkmė
žengia į Sąjungos plėtrą, pri-

imant Kiprą, Maltą ir dar 10
buvusių komunistų valstybių (jų
tarpe Lietuva) Vidurio ir Rytų
Europoje. Tuo būdu padidės
ES teritorija dvigubai ir 30%
padidėtų gyventojų skaičius.

Airijos įstojimas į ES, ma-
noma, pakenktų tradiciniam
neutralumui, ypač suverenite-
tui. Airija privalėtų atsisakyti
35-kių politinių teisių. Be to,
stojimas į ES padalintų Europą
į dvi grupes: viena daugiabalsė
(Vokietija, Prancūzija, Italija,
Anglija), kita – mažos valstybės
su keliais balsais (Lietuva – 7).

Dvi savaites prieš Airijos
rinkimus Vokietijos kancleris
Gerhard Schroeder pasiūlė už
3-jų metų pakeisti Europos
konstituciją. Jam pritarė Pran-
cūzijos ministeris pirmininkas
Lionel Jospin. Pagal naują
konstituciją, Europoje būtų
bendra policija, bendri krimina-
liniai įstatymai, imigracijos poli-
tika bei kiti valstybiniai ir hu-
manistiniai įstatymai.

Airija mano, kad ES įvestų
homoseksualistams palankius
bei antibažnytinius įstatymus,
įskaitant abortus, kurie Airijoje
uždrausti.

Beto, visas naujai įstojan-
čias ES valstybes gąsdina imi-
gracijos ir darbo įstatymai.
Valstybėje pasklistų dešimtys
tūkstančių ne tik Rytų europie-
čių, bet ir neva politinių pabė-
gėlių iš Azijos ir Afrikos. Tai
vyksta jau ir dabar. Kyla baimė,
kad užsieniečiai išpirks žemę.
Lenkija prieš stodama į ES ban-
do išsiderėti žemės pardavimo
įstatymą įvesti po 20 metų. ES
tai padaryti nesutinka.

O Lietuva?

Pagalvoju apie Lietuvą. Iš

spaudos matome, kad Lietuva,
bandydama įsistoti į ES, nestato
nė vienos sąlygos. Koks likimas
laukia Lietuvos ūkininko? *Val-
stiečių laikraštys* skaičia: ES ša-
lys pirsks pieną tik iš ūkių, kurie
turi ne mažiau kaip 30 karvių.
Kitų ūkių produktų pirmo ša-
lygos nepaprastos: pavyzdžiui
agurkas turi būti tam tikro svo-
rio ir tam tikros formos; tas pats
morkoms, kopūstams, svogū-
nams.

Lietuvoje jau dabar bando-
ma įvesti bendrą ES prekybos
įstatymą. Jie valstybei kainuoja
šimtus milijonų dolerių.

Prieš mane guli naujas vie-
no Žemaitijos ūkininko laiškas.
Jame rašoma, kad jis ir jo sūnus
budi kas naktį pasikeisdami, su
šautuvais, pasislėpę krūme, nes
pradėjo masiškai siausti nakti-
niai banditai, kurie ne tik plėšia,
bet ir žudo, ypač senelius. Ūki-
ninkas, buvęs gulagų kalinys, ra-
šo, kad ramiau miegodavęs Sibi-
re, negu dabar Lietuvoje. Ūkyje
banditai pasirodė 4 kartus ir
bandė vogti karvę bei traktorių.
Paleidus keletą šūvių į viršų,
vagys susėdė į mašinas ir dingo.

Š. Amerikoje gyvendami, ži-
noma, neturime teisės mokytį
Lietuvos gyventojus, bet stebė-
dami matome, kad ES ir ŠAS
(NATO) neliks nepastebėję,
kad Lietuvos viduje siaučia
narkotikų.

Valstiečių laikraštis taip pat
rašo, jog dabartinė (ir anksty-
vesnė) Lietuvos vyriausybė vi-
sais būdais nori sunaikinti ma-
žus ūkininkus ir parduoti žemę
užsieniečiams. Įvairūs makleriai
uždirbtų milijonus, o Lietuvos
ūkininkai pradėtų naują vergiją,
tarnavimą svetimauciams.

Naujosios vyriausybės programa

ALGIMANTAS EIMANTAS

Naujas Lietuvos premje-
ras, prezidento V. Adamkaus
pateiktas ir seimo socdemų bei
socialliberalų daugumos patvirtin-
tas, išdėstė savo vyriausybės
programos projektą š.m. liepos
9 d. neeiliniame seimo posėdyje.
R. Paksiui, liberalų ir socialli-
beralų koalicijos premjerui atstai-
tydinus, pagal Lietuvos konsti-
tuciją, vyriausybės vadovas ne
vėliau kaip per 15 dienų nuo
paskyrimo, pristato seimui savo
ministerių kabinetą bei pro-
gramą.

Eksprezidento, dabartinio
premiero A. Brazausko vyriausybė
veiklos planas, išdėstytas
30 puslapių, susilaukė gausios
kritikos. Aštriai reaguavo ne tik
dešinioji opozicija, bet ir buvę
koalicijos kolegos liberalai ir
net savos socdemų frakcijos na-
riai. Naujoji politinė kairė vy-
riausybėje yra pasiryžusi kriepti

dėmesį į socializmo dėsniais pa-
grįstą santvarką – rūpintis socia-
line gerove.

Sios Lietuvos XII vyriausybės
programa yra sunkiai įverti-
nama logiškai ir dalykiškai. Vie-
na tik aišku – šis A. Brazausko
kūrinys yra pagrįstas sovietiniais
motyvais. Tai liudija ELTOS
perduotas premjero kalbos
tekstas seime. Tas abstraktus
pobūdžio dokumentas rodo
naujosios vyriausybės nekompe-
tetingumą ir nepajėgumą. Pro-
gramoje nenurodytos detalės,
objektyvios veiklos priemonės,
skaičiai, įkainojimai, konkretūs
duomenys.

A. Brazausko vyriausybė
yra, matyt, pasiruošusi centrali-
zuotai vykdyti programinius už-
davinius, įvesti griežtą kontrolę,
atgaivinti visuomenės finansinę
priklausomybę nuo valdžios.
Taip ketinama vykdyti masių
valdymą varžant demokratine,
individualią veiklą.

MIRTIES PRANEŠIMAS

Ata

JONAS LADYGA

mirė 2001 m. birželio 29 d., Calgary, Alberta,
sulaukęs 88 m. amžiaus. Jo liūdį sūnus Vytautas,
duktė Dana ir jos vyras Gary Gunning, vaikai
Jason ir giminės Lietuvoje.

Nuliūdę artimieji

Iš kitos pusės

Naujieji pokyčiai Lietuvoje

VYTAUTAS P. ZUBAS

The Baltic Times š.m. VI.28
– VII.4 nr. Rolando Pakso ir
Artūro Paulausko koalicijos su-
byrėjimo priežastimi laiko abie-
jų norą kandidatuoti sekančiuo-
se prezidento rinkimuose. Lai-
mėtoju išėjo Algirdas Brazaus-
kas, ir pasaulinė spauda rašo
apie "buvusių komunistų" su-
grįžimą.

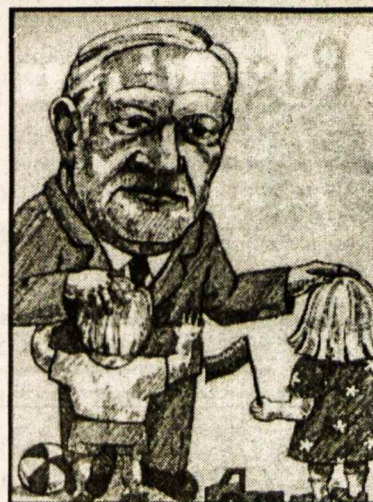
Terminas "buvę komunis-
tai" Lietuvoje vartojamas neap-
dairiai. Pažiūrėkime, ką rodo
faktai. A. Brazauskas daug pri-
sidėjo prie komunizmo žlugimo
Europoje. Sąjūdžio remiamas,
1988 m. jis buvo išrinktas Lietu-
vos komunistų partijos vadovu.
1989 m. Jo vadovaujama partija
atsiskyrė nuo Sovietų Sąjungos
komunistų partijos. Šis žingsnis
laikomas vienu iš pagrindinių
taškų Lietuvos žygyje į nepri-
klausomybę ir Sovietų Sąjungos
žlugimo pradžią. Kitų respubli-
kų komunistai neturėjo noro ir
drąsos pasekti šį drąsų žingsnį.
1989 m. Brazauskas partiją pri-
ėmė Vakarų stiliaus socialde-
mokratų programą, remiančią
laisvos rinkos ekonomiką ir
daugpartinę sistemą. Abu
sprendimai Vakaruose labai
mėgstamo Michailo Gobačiovo
buvo laikomi mirtina nuokrypa.

1990 m. Aukščiausios tary-
bos narys A. Brazauskas balsavo
už Lietuvos nepriklausomybės
atstatymą. 1994 m. jis pirmas
iš baltiečių prezidentų pasiuntė
oficialų prašymą ŠAS (NATO)
generaliniam sekretoriui priimti
Lietuvą į ŠAS. Valdanti De-
mokratinio darbo partija tuo
pačiu metu pasiūlė įjungti Lie-
tuvą į Europos sąjungą.

2001 m. LDDP susijungė su
socialdemokratų partija, kurios
steigėjai yra Aloyzas Sakalas ir
Vytenis Andriukaitis, niekada
nepriklausę komunistų partijai
ir sovietmečiu buvę kaliniai.
SDP artimai bendravo su Vaka-
rų Europos socialdemokrati-
nėmis partijomis, kurios šiuo metu
valdo daugumą Europos sąjun-
gos kraštų. Lietuvos kairieji ne-
ra palinkę tiek toli į kairę, kaip
jų bičiuliai švedai ir norvegai,
kurie neatsisako valstybės kont-
rolės telefono, dujų, naftos ir
bankų srityje. Tačiau Lietuvoje
kairieji vis tiek neišvengs kriti-
kos, nes dauguma komentatorių
yra liberalai ekonomijoje.

Būtų naivu manyti, kad bu-
vę komunistai darys didesnius
pakeitimus Lietuvos kelyje į
ŠAS ir ES. Paimkim Lenkiją.
Buvęs komunistas ir geras Bra-
zausko draugas prezidentas
Aleksander Kwasniewski rodo
daugiau dėmesio ŠAS, kaip de-
šiniojo sparno Prancūzijos pre-
zidentas Jacques Chirac. Beveik
64% Lietuvos gyventojų pasisa-
ko už ŠAS ir mažiau kaip 26%
prieš. Nebūtų protinga eiti prieš
krašto daugumos norą.

Tačiau Brazausko sugrįži-
mas į politiką kai kam atrodo

Taip vaizduoja *The Baltic Times*
dabartinį Lietuvos premjerą
Algirdą Brazauską, numylėtinį
dviejų partijų – socialdemokratų
ir socialliberalų

įtartinas. Kairieji Lietuvoje visa-
da buvo palankūs didžiojo vers-
lo valdytojams. Kai kurie iš jų
turi glaudžius ryšius su Rusijos
milžinais *Gazprom* ir *LUKoil*.
Rusų įtaka Lietuvos ekonomijai
gyvenime gali padidėti,
nes rusai, kaip ir amerikiečiai,
visada jungia politiką ir verslą.

TBT spėliojimai jau pavė-
luoti. Virgilijus Savickas tame
pačiame nr. rašo, kad birželio
14 Williams ir YUKOS susitarė
pasidalinti *Mažeikių naftą* lygio-
mis. Vyriausybė sandėrį turi pa-
tvirtinti iki mėnesio pabaigos.
Brazauskas paskambino min.
pirm. pareigas einančiam Euge-
nijui Gentvilui, prašydamas pa-
tvirtinimą atidėti. Šis susirio su
prezidentu Valdu Adamkum, ir
reakcija buvo staigi: jis pareika-
lavo, kad susitarimas būtų pa-
tvirtintas birželio 25 d. Prezi-
dentas manė, kad socialdemok-
ratų vadovo spaudimas atidėti
pasirašymą yra "priešiškas vals-
tybės interesams".

Taip žlugo ankstyvesnių vy-
riausybių pastangos apsaugoti
Mažeikių naftą nuo rusų. To sie-
kiant, valykla pateko į amerikie-
čių firmos rankas. Williams pu-
sė savo šėrų perleido YUKOS su
aukščiausios amerikiečių vald-
žios palaiminimu. Prezidentas
George W. Bush ir valstybės
sektretorius Colin Powell atsiun-
tė Lietuvos prezidentui laiškus
girančius susitarimą. "Mes ver-
tiname Jūsų pastangas stiprinti
karines Lietuvos pajėgas, stipri-
nant komercinius ryšius ir ug-
dant gerus santykius su kaimy-
nais" – rašė Bush. "Didelė abi-
pusė nauda. Mes pritariame
Williams \$400 milijonų investi-
cijai energijos srityje, ypač atsi-
žvelgiant į ilgalaikį naftos tieki-
mo susitarimą su Rusija", rašė
Powell.

Atrodo, kad "valstybės inte-
resų vardu" ir naujosios vyriausybės
laukia buvusios koalicijos
likimas. Amerikos respublikonų
auklėtinis valstybės vadovas nie-
kad neišdrįs dirbti su žmonėmis,
nors ir atokiai primenčiais
Amerikoje nekenčiamą socia-
lizmą.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Ata

dail. ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ-
MAŽEIKAITĖ
(1910-1991)

Jau praėjo dešimt metų, kai Amžinybėn iške-
liavo mūsų mylima ir brangi žmona, sesuo ir teta.

Prisimenant šviesią jos asmenybę, šv. Mišios
už Anastazijos vėlė bus atnašaujamos š.m. rugpjūčio
26, sekmadienį, 9.30 val. ryto, Lietuvos kankinių
šventovėje, Mississauga, Ont. Prašome prisiminti a.a.
Anastaziją savo maldose.

Tebeliūdintys: vyras *Antanas, seserys – Juzė ir
Aldona, broliai – Povilas, Petras ir Vladas,
krikšto sūnus Linas su šeimomis*

J. B. MARLATT

The J.B. Marlatt Funeral Homes
(1985) Limited

J.B. Marlatt laidotuvių namai jau daug metų
teikia aukštos kokybės paslaugas
erdviose patalpose.

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti
paslaugas Hamiltono lietuvių bendruomenei.

615 Main Street East
Hamilton 528-6303

195 King Street West
Dundas 627-7452

Andrew W. Swan
Direktorius

"Lietuvių namai" Vilniuje, kuriuose mokosi daugiausia Sibiro tremtinių vaikaičiai. Nuotraukoje – mokytojai ir mokiniai su kardinolu A. J. BAČKIU, atsilankiusiu mokslo metų pabaigtuvėse

"Šešupės malūnai" sukosi keturias dienas

Tarptautinėje folkloro šventėje dalyvavo danai, švedai, lenkai, rusai, vokiečiai ir lietuviai

JUSTINAS BALTRUŠAITIS

Šakiuose keturias dienas – birželio 21-24 d. girdėjosi rusų, lenkų, danų, vokiečių ir švedų kalbos. Čia vyko surengtas seminaras-tarptautinė folkloro šventė *Šešupės malūnai*.

Pirmą kartą Šakiuose šis projektas parengtas ir įgyvendintas iš Europos sąjungos *Phare* lėšų. Renginio tikslas – sudaryti sąlygas Europos šalių etnokultūros puoselėtojams susipažinti su mūsų krašto kultūros dabartine būkle ir problemomis, perimti kitų patyrimą, apžvelgti etnokultūros apsaugos, tęstinumo ir plėtros perspektyvas vieningoje Europoje.

Šventė-seminaras vyko trims kryptimis: folkloro, tradicinių amatų ir kulinarinio paveldo seminarais. Projekto rengėjai: Šakių rajono kultūros skyriaus vedėja Aušrinė Kasperavičienė, etnokultūros specialistė Aurelija Papievienė, rajono savivaldybės administratoriaus patarėjas verslo plėtrai ir ryšiams su užsieniu Vitas Girdušas.

Šventės pradžia trimitais paskelbė birželio 21 d. 17 v. prie Šakių rotušės. Buvo pristatyti svečiai: Lenkijos Goldapo kultūros namų ansamblis *Echo* kolektyvas, rusų iš Kaliningrado srities, Krasnoznamensko rajono folkloriniai ansambliai *Cebotucha* ir *Stanica*, kurių vadovės Ina Romanovskaja ir Olga Cigankova, danų Svendborgo liaudies šokių kolektyvas su vadovu Jutte Christiansenu, mūsų rajono etnografiniai kolektyvai ir kiti.

Dalyvius pasveikino rajono meras Juozas Puodžiūkaitis, palinkėjo visiems sėkmės, pažymėjo, kad susipažinimas su šalių kultūros paveldu, pabendrausime ir pamatysime, kad draugystei nėra atstumų.

Pristatymo koncertą pradėjo Šakių kultūros centro folklorinis ansamblis, vadovaujamas Audronės Adomaitienės. Padainavo liaudies dainų, pašoko tautinių šokių ir populiariųjų krakoviakų. Jį pakeitė Patašinės kultūros namų etnografinis ansamblis *Nova*, vadovaujamas Nijolės Černevičienės. Paskui koncertavo lenkų folklorinis ansamblis *Echo*, o po jo – danai, kurie atžygiavo į aikštelę su savo vėliava. Šis Svendborgo krašto kolektyvas pradėjo koncertą savo valstybinio himnu. Atkreipė visų dėmesį margame kolektyve vienas mokykiantų, grojantis smuiku, kitokiu aparatu – su siju. Paaikšėjo, jog tai skotas David Thomas, inžinierius chemikas, gyvenantis Danijoje nuo 1966 m. Po danų koncerto svečius linksmino šakiečiams jau žinomi rusų *Cebotucha* ir *Stanica* ansambliai su temperamentingai atliekamais šokiais ir kazokų dainomis. Įžanginį koncertą užbaigė Sintautų *Santakos* atlikėjai su šokiais ir skambiomis liaudies dainomis.

Po koncerto *Varpo* vidurinėje mokykloje laukė lankytojų rusų ir švedų folkloro bei virtuvės patiekalų vakaras. Rusai pateikė vatrūšką, sakė iškepę pagal tą patį receptą, pagal kurį keptavo carui Petriui I. Buvo ir

Tradicinių amatų seminare buvo parodyta nemažai filmuotos medžiagos iš Rusijos, Danijos ir Lietuvos. Buvo apibendrinta, išsiaiškinta kokie sąlyčio taškai saugant tradicinę kultūrą gali būti bendri. Danai ir rusai pateikė savo nuomonių.

Kulinarinio paveldo seminare danai papasakojo apie jų gaminamus valgius, taip pat ir rusai pristatė savo kulinariją, senąją ir dabartinę. Buvo apibendrinti pasiūlymai. Vakare svečiai išvyko švesti Joninių ir Gelgaudiškių. Lekėčius, kiti – i Kudirkos Naumiestį ir Sintautus.

Antroji šventės diena (birželio 22) buvo ištiesi darbinga. Savivaldybės salėje vyko etnokultūros seminaras – Švedijos, Lenkijos ir Lietuvos patirtis, folkloro būklė, saugojimo būdai ir perspektyvos. Filmų vaizdais buvo supažindinta su šiaurinėje Lietuva. Kitame filme *Lietuviškas kalendorius*, kurį filmavo Arvydas Barysas iš Rumšiūkių, buvo parodyti papročiai, apeigos, kaip švenčiamos šventės. Filmo autoriui galima pareikšti priekaištą, nes svečiams atrodė, jog mes paveldėję iš baudžiavos medines roges, kinkinį su lanku ir daugiau nieko nepasiekėme. O kaip važiuo žmonės Sūdavoje, žemaitijoje – apie tai nieko. Nežinia kodėl vengiama rodyti ką pasiekėme tarpukariu. Neveltui seminaro vadovė, pasakė, kad norint išlaikyti folklorą reikia visos tautos jėgų. Dar viename filme buvo parodyti kaimai Gudijos teritorijoje, kurie sugėbė išlaikyti lietuviškumą. Apibendrinant seminarą dalyviai parašė nuomones, kaip geriau išlaikyti savo etnokultūrą.

Parapijos namų salėje vyko seminaras – tradicinių amatų būklė, išsaugojimo keliai ir perspektyvos. Buvo kalbama apie mūsų tautodailę, su jos esama būkle supažindino tautodailininkas Vidas Cikana. Tuo tarpu *Varpo* vidurinėje mokykloje vyko seminaras – kulinarinio paveldo būklė, išsaugojimo keliai ir perspektyvos. Dalyvavo švedai, rusai, atvyko žmonių iš įvairių Lietuvos vietovių papasakoti apie savo krašto valgius. Apie zanavykų valgius papasakojo Bronė Sakalauskiene. Visi susidomėjo "kugelių" su kiaušiais karka, didžkukuliais, virtinukais ir kitais išnykusiais valgiais.

Dienai baigiantis *Varpo* vidurinėje mokykloje buvo danų ir lenkų folkloro ir virtuvės vakaras. Visiems patiko lenkų "kugelių" su spirgučiais, danų – frikadėlės su bulvėmis, saldžioji iš žemuočių su pienu. Koncertavusios lenkų dainininkės nustebino atlikdamos lietuviškai vieną lietuvių liaudies dainą. Įdomią programą parodė ir danai. Smuikavo D. Thomas, dainininkai padainavo lietuviškai skotišką dainelę iš kino filmo *Vateru tilas*.

Trečią dieną seminarai vyko pagal vakarykštę programą. Etnokultūros seminare – Danijos ir Rusijos patirtis. Parodė filmų, taip pat ir papasakojo kaip puoselėja savo folklorą. Dar padainavo ir pašoko. Apibendrinant seminarą paliko rašytinių pasiūlymų, kaip toliau saugoti savo etnokultūrą.

Tradicinių amatų seminare buvo parodyta nemažai filmuotos medžiagos iš Rusijos, Danijos ir Lietuvos. Buvo apibendrinta, išsiaiškinta kokie sąlyčio taškai saugant tradicinę kultūrą gali būti bendri. Danai ir rusai pateikė savo nuomonių.

Kulinarinio paveldo seminare danai papasakojo apie jų gaminamus valgius, taip pat ir rusai pristatė savo kulinariją, senąją ir dabartinę. Buvo apibendrinti pasiūlymai. Vakare svečiai išvyko švesti Joninių ir Gelgaudiškių. Lekėčius, kiti – i Kudirkos Naumiestį ir Sintautus.

Ketvirtą dieną – sekmadienį

iš ryto mieste, Nepriklausomybės gatvėje, šurmuliavo mugė. Atvyko su savo dirbiniais prekėvių iš daugelio Lietuvos vietovių. Rusai prekavo tradicinėmis savo matrioškomis, dėžutėmis, keramika, paveikslais. Danai siūlė žaislų, peilių, vainikėlių ant langų ir kitų gražių prekių. Mūsų moterims labai patiko pavilnėtos dirbančios danų moterys, kurios nešė puikius užuolaidas ir kitokius meniškų mezzinius.

Pavakare J. Lingio parke įvyko didelis baigiamasis projekto dalyvių koncertas. Dalyviai ir svečius pasveikino apskrities viršininkas Jonas Ščeponis, palinkėjo svečiams išsivežti pačius gražiausius išpučius. Žodį tarė ir projekto autoriai.

Koncertas prasidėjo bendru šoku: *Oira, oira*. Koncertavo jau matyti visi folkloro kolektyvai, prisidėjo nemažai naujų. Vyko nuotaikingai, nenusibodo žiūrėti apie tris valandas.

Judrius šokius ir žaidimus atliko Marijampolės vaikų šokių kolektyvas *Gaja*, vadovaujamas Vidos Jakavičiūtės. Patiko ir užsienio svečiams, kurie negailėjo katėlių.

Su gražia programa pasirodė Kazlų Rūdos savivaldybės Plutiškių kultūros namų folklorinis ansamblis *Valabynė*, vadovaujamas Laimutės Vilčinskienės. Pasveikino Jonas, Jones, Janes ir padainavo jiems skirtą dainą.

Puikiai šoko ir dainavo Vilniaus kultūros namų folklorinis ansamblis *Sūdaviai*, vadovaujamas Daivos Ambrasaitės. Vilniaus vokiečių ansamblis *Gretchen*, vadovaujamas Juozo Albrechto padainavo vokiečių liaudies dainų, o Vilniaus švedų dainininkės su savo liaudies dainomis užbaigė šventinį baigiamąjį koncertą.

Kultūros skyriaus vedėja A. Kasperavičienė sukvietė į estradą ansamblių vadovus, apdovanojo suvenyrais, vėjo ir laiko nugalintais mediniais malūnėliais. Nesibaigė šakiečiams šventė, muzikai grojant buvo švenčiamos Joninės.

Svečiai kalbėjo, kad išsiveža tikrai gražius išpučius. Jie per tas dienas galėjo susipažinti su lėšose su Birutės Jakšienės tapyba, Elenos Ruzgienės nutapymais paveikslais ir šakiečių tautodailininkų medžio drožiniais. Patenkinti liko ir ekskursijomis i Kudirkos Naumiestį, Ploščius-Gelgaudiškį ir i Zanavykų muziejų.

Svečiams šventė baigėsi *Varpo* vidurinėje mokykloje, pasibaigus lietuvių folkloro ir virtuvės vakarui. Svečiams išvyktant buvo nuleistos šventinės visų dalyvavusių valstybių vėliavos. Tuo baigėsi didelio meno šventė.

Rusų muzikos ir dainos atstovai tarptautinėje folkloro šventėje Šakiuose

Vilniaus "Lietuvių namai" - lietuvių lopšys

VIOLETA ZUBRICKAITĖ

2000-ųjų metų spalio 1-ąją sukako 10 metų, kai Vilniuje, Džukų gatvėje, įsikūrė vidurinė mokykla "Lietuvių namai". Mokykla, į kurią lyg maži upeliukai subėga tremtinių vaikai ir vaikaičiai iš tolimiausių pasaulio kraštų.

Pažintis su Lietuva prasidėda nuo mokyklos slenksčio. Mokykloje vaikai atranda užuovėją, meilę, šilumą ir globą. Visus juos jungia noras mokytis gimtosios kalbos. Džiugu, kai vaikas jau lietuviškai gali pavadinti augančią žolę, medį, gimtąją kalbą pašaukti draugą...

Juk dar vaikystėje, pajutęs mamos niūniuojamos lopsinės melodiją, tada atrodžiusios nesuprantamos senelės sekto pasakos keistenybes su geradariais kaukais, piktosiomis ragomis, dabar supranta, kokie svarbūs tie žodžiai. Jų galia išryškės perskačius tautos žadintojų – J. Basanavičiaus, Maironio, V. Kudirkos – raštus. Iš egzodo rašytojų kūrinių pajus lietuviško žodžio gyvybingumą. Vaikas jau sugebės skiemienis, išsibarsčiusius po visą pasaulį, sujungti į vieną žodį. Jis jau tos pačios tautos žmogus, gyvenantis ta pačia dvasia – lietuvių tautos dvasia. O tautiškumo, lietuvių idealai mokykloje gyvi.

Mokytojų padedami, moksleiviai vis geriau pažįsta savo krašto praeitį, senąsias tradicijas, svajoja apie ateitį. Meilė protėvių išsvajotajai Lietuvai vis stiprėja...

Nepaprastai greitai prabėgo dar vieni mokslo metai. Gegužės 31-ąją mokyklos aktų salėje tradiciškai palydėti mokslo metų ir pasidžiaugti atskubėjusios vasaros atostogomis susirinko garbingų svečių būrys, pedagogai, moksleiviai, jų tėveliai.

Susirinkusius pasveikino kardinolas Audrys Juozas Bačkis, buvęs krašto apsaugos viceministeris Romas Kilikauskas, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto atstovai, Pasaulio lietuvių

Tautos skleidėjams pavojingas...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bingi svečiai. Apsilankė ir žiniasklaidos atstovai. Gal tik Kauno advokatų buvo nedaug. O jie juk turėtų ne tik remti šį centrą, bet ir juo didžiulius.

Apsilankęs kukliame, bet gražiam ir tvarkingame Centro kabinete, pajautau gyvą, dinamišką profesinę veiklą. Atėjęs ieškoti pagalbos eilinis žmogus yra priimamas kaip didelėse kontorose priimami turtiniai prekybininkai. Žmogui yra pakiriamas laikas susitikimui. Susitikimai vyksta punktualiai, mandagiai, profesionaliai.

Centre dirba trys minėti advokatai. Jų pareiga yra prižiūrėti teisę baigusius magistrantus, doktorantus ir 15 VDU kursantų (jie šioje veikloje dalyvauja neoficialiai, nes Teisės Instituto administracija centro veiklai nepriimtina). Kauno teisininkų kontoros valdyba susideda iš jaunų, kompetentingų ir pasižventusių magistrantų bei doktorantų. Valdybos pirmininkė – Rūta Brazauskienė, valdybos nariai – Julija Kiršienė, Nerijus Katilis, Edita Gruodytė, Aurimas Navikas. Kabinetai vadovauja Birutė Pranavičienė, šiuo metu baigianti daktarą.

Centro darbo pradžią gražiai parėmė Atviros Lietuvos fondas (paaukojo 120,000 litų). Centras tikisi pagalbos ir iš kitų organizacijų. Gal po kiek laiko

bendruomenės atstovas Lietuvoje Gabriėlius Žemkalnis, koncertavęs Tremtinių choras ir kiti svečiai.

Kardinolas A. J. Bačkis sakėsi jaučias tarp savęs ir šios mokyklos bendruomenės ypatingą jungtį, kartu pasidžiaugęs, kad vaikai gali laikytis savo tėvų ir senelių tradicijų bei turi galimybę išmokti tėvų kalbą – lietuvių kalbą.

Buvęs krašto apsaugos viceministeris R. Kilikauskas sakė, kad ir išvykęs į JAV nepamiršo "Lietuvių namų" moksleivių. Amerikos lietuviai pernai mokslėjų dovanėlėms paaukojo apie 15,000 litų. Jis patikino mokinius, kad ir per šias Kūčias vėl apsilankys mokykloje.

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto švietimo direktorius Petras Statuta nuoširdžiai pasveikino visus, sėkmingai užbaigusius mokslo metus, ir apdovanojo "Lietuvių namus", pirmąją mokyklą Lietuvoje, LTOK padėkos raštu už olimpinio sporto įdėjos ugdymą bei solidarumo ir draugiškumo puoselėjimą.

Pasaulio lietuvių bendruomenės Lietuvoje atstovas G. Žemkalnis sakė tikis, kad ir rugsėjo pirmąją susitiksime kartu su tuo pačiu direktoriumi Alfonsu Rudžiu.

Geriausiais moksleiviams buvo įteikti padėkos raštai, o sėkmingai užbaigusius pirmuosius mokslo metus "Lietuvių namuose" – mokyklos ženklai.

Po nuoširdžių palinkėjimų, apdovanojimų susirinkusieji susidomėję žiūrėjo "Lietuvių namų" moksleivių parengtą programą, klausėsi Tremtinių choro dainų.

"Lietuvių namai" – sugrįžusių lietuvių ir Lietuvos ateities namai, kurie per vienuolika gyvenimo metų padėjo tremtinių vaikičiams rasti savo šaknis, įgalino naujai pamilti ir pažinti protėvių žemę.

Tebūna vidurinė mokykla "Lietuvių namai" tikra užuovėja sugrįžusiems ir dar sugrįžiantiems tremtinių vaikams ir vaikičiams.

sulauks paramos ir iš savo kolegų.

Ne visiems priimtini

Visa tai yra labai teigiamas reiškinys. Pagyrimo vertas darbas. Šaunus jaunimas ir pasiaukoję vyresnieji profesionalai. Tačiau... jų veikla patinka ne visiems. Mums Vakaruose yra nesuprantama, kaip kas nors galėtų peikti tokį pozityvų darbą! O dar advokatai? Netgi kai kurie akademijų administratoriai!

Jie kalba apie aukštus teisinius standartus, kurių nėra patyrę jauni teisininkai ir advokatai, kad ir su vyresnių advokatų priežiūra. Bet antra vertus, būtų nuskriausti skurdžiai gyvenantys žmonės... (kurių tie kritikai net iš tolo neprisileidžia!). Jeigu tų kritikų argumentus auditorijoje išgirstų neturtingai gyvenantys žmonės, jie būtų nušvilpti. Kiek tie kritikai priima vargšų žmonių? Ar su jais elgiasi profesionaliai, mandagiai?

Ne. Tamsos sistema yra naudinga tik jos veikėjams. Net maža žvakelė, mažas šviesos žiburėlis gali įveikti tamsą. Pasak jų, tą žiburėlį reikia užgesinti, šviesos skleidėjus pasmerkti, nes tamsa gali tapti šviesa!

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Rūpintojėlis – paminklas Dotnuvos kapinėse

Nuotr. A. Suprono

Naujiems vėjams papūtus

Nauja kairiųjų partijų vyriausybė Lietuvoje. Premjero Algirdo Brazausko pareiškimai po susitikimo su valstybės prezidentu Valdu Adamkumi. Švedų patarimas – organizuojant krašto gynybą rūpintis ne pulkų telkimu, o judrių mažų kovos dalinių, atitinkamai ginkluotų

J. P. KEDYS

Naujasis premjeras

Seimo kairės daugumos naujasis premjeras A. Brazauskas pareiškė, kad ji remiančios partijos turi seime 84 narius, tad nebus sunkumų bendrauti su prezidentu V. Adamkumi. A. Brazauską remia, pagal jo pareiškimą, šios kairiosios partijos: socialdemokratinė koalicija, socialliberalų ir valstiečių. Naujosios demokratijos.

Po susitikimo su prezidentu A. Brazauskas žurnalistams pareiškė: jo ir V. Adamkaus nuomonės vidaus ir užsienio politikos klausimais sutampa. Su prezidentu buvo aptarta: žemės ūkio padėtis, socialinės problemos, mokesčių sistemos racionaliavimas, švietimo tobulinimas, įstojimas į NATO ir Europos sąjungą. Nesutarimų nebuvo.

Dabartinę būklę vykdomojoje valdžioje A. Brazauskas pavadino "katastrofiška", nes jo nuomone "kas pusę metų besikeičiančios vyriausybės stabilumo šaliai neduoda".

Buvęs Lietuvos kompartijos vadovas A. Brazauskas, kuriam dabar yra 68-neri metai, 1993-1998 m. ėjo Lietuvos prezidento pareigas. Jis privėdė Lietuvą prie ūkinės krizės, kurios metu bankrotavo 13 Lietuvos bankų, žuvo milijardai žmonių santaujų ir nebuvo rasta kaltininkų!!! Jis pasirašė gėdingą Baltijos Jūros sutartį su Latvija, vėliau savo parašą atšaukė, bet teisinė šios sutarties dalis dar nėra išaiškinta.

Nauja "pilietinė" dvasia

Naujasis premjeras A. Brazauskas pareiškė: "Aš esu patekęs į situaciją, kur kaip pilietis negaliu kitaip pasielgti. Aš negaliu kitaip pasielgti. Aš negaliu apsigėžti, sėsti ant oranžinio dviračio ir važiuoti kur nors į krūmus".

Vienas pirmųjų premjero A. Brazausko darbų: sumažinti aukštųjų valdininkų skaičių. Vice-ministeriai, ministerijų sekretoriai ir kiti pavaduotojai aukštųjų valdininkų neturi būti politiniai asmenys. Be to, A. Brazauskas mano, kad sudarant

ministerių kabinetą partinė sąlyga nebūtinai turi vyrauti. Pagrindinis veiksnys – žmogaus sugebėjimas eiti patikėtas pareigas. Dabar dar nežinia kaip A. Brazauskas vykdys minėtus planus.

Krašto gynyba

Švedijos gynybos tyrimų centro žinovai Baltijos valstybėms siūlo daugiau dėmesio skirti mažiems judriems kariams daliniams, bet ne pulkams, divizionams. Taip rašė Estijos laikraštis "Postimes". Šie maži daliniai, ginkluoti lengva priešlėktuvine ir priešraketine ginkluote, neleis užpuolikai lengvai pasirinkti tankų daliniam užpuolimo taikinį, o partizaninių dalinių puolimai okupuotoje teritorijoje sustabdys priešo užnugario veiksmus. Taip rašo Larsas Willinas, Bengtas Andersonas savo studijoje apie Baltijos valstybių gynybos planą. Šį planą sausio mėnesį paskelbė Švedijos gynybos tyrimų agentūra.

1994 m. savo knygoje "Terorizuoja ir naikina Lietuva 1938-1991" buvau įdėjęs platų skyrių. "Plataus masto partizaninės kovos". Jame buvo pareiškta, kad Lietuvos partizanai 1944-1953 m. patyrė daug nuostolių dėl to, kad jų vadai nebuvo karo mokykloje apmokyti partizaninio karo taktikos. Padaręs tokią išvadą, parašiau laišką jau naujosios Karo mokyklos viršininkui Z. Kuliui, klausdamas, kurie dalykai yra dėstomi naujojoje karo mokykloje, kuri šiuo metu vadinama "Karo akademija". Gautame Z. Kulio laiške buvo išvardinti dėstomi dalykai, bet apie partizaninį karą – nieko! Vėliau teko skaityti laikraščiuose, kad minėta karo mokykla buvo pakelta į Karo akademiją ir kad jos būsimieji karininkai yra mokomi net šokti su merginomis, bet partizaninio karo mokymas rūpėjo tik kaimynams švedams!

Partizaninio karo mokymas turi rūpėti ne vien karo mokyklai ar akademijai, bet ir kariuomenės vadui ir krašto apsaugos ministeriui ir seimui, ir pagaliau visai tautai!

MŪSŲ NARIUI a.a. PETRUI ŽULIUI mirus,

jo seseriai ONAI BELKIENEI ir jos šeimai Lietuvoje, artimiesiems ir draugams Kanadoje reiškiamo gilią užuojautą bei kartu liūdime –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas "Ąžuolas"

**Knygos ir yskla
"SAMOGITIA"**
meniška ir įra
knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Graessfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Šiltas paprastumas

Dr. Juozo Kriaučiūno pasakojimai

VYTAUTAS DYVAS

Skolą grąžino yra šiais metais gimusi viena pasakojimų knyga Kaune, Lietuvoje. Tai 15 trumpesnių ir ilgesnių istorijų, palydėtų labai plačia ir smulkia autoriaus biografija bei jo veiklos išskaičiavimu. Pasakojimų autorius – Juozas Kriaučiūnas, medicinos daktaras, visuomenininkas, ypač reikšmingas ALKA archyvo ir muziejaus Putname darbuotojas. Biografijos *Daktaras*, 13 psl., autorė yra Virginija Paplauskienė, Lietuvos lituanistė, pažįstama ir Amerikoje, kur praleido ilgesnį laiką rinkdama medžiagą savo disertacijai.

Pasakojimai yra iš kaimo gyvenimo, liečią pirmąją okupaciją (1940 m.) buvusius laikus. Tiesa, vienas jų, *Kaltas*, prasidėjęs Lietuvoje, peršoka į DP laikotarpį Vokietijoje ir baigiasi pensininko vienate Amerikoje. Antrasis, *Pieskinės kaulas*, taip pat išsiskiria iš daugumos ne tik savo turiniu, bet ir apimtimi, apgaubęs 25 puslapius. Tai nuo smėlėtoje, dauboje rasto žmogaus piršto kauliuko sapno keliu nupiešti švedų karai.

Kriaučiūno pasakojimai dvelkia paprastumu, atsisakiusi jmantrybių. „Ginkus rado savo brolių sėdinti ant kėdutės virtuvėje ir skaptojančių viršutinę klumpės dalį, kad geriau tiktų

Atsiųsta paminėti

Ansas Lymantas, MAN KNIE-TĖJO PASAKYTI, KAS GULĖJO ANT ŠIRDIES. Serijos „Lietuviniškai kalbėjo, tebekalba, bet nebekalbės“. Pirmoji knyga. Sudarytojas – Vilnius Pėteraitis. Redaktorė – Virginija Aputienė. Dailininkė – Lina Eitmantytė-Valužienė. Leidėjas – Mažosios Lietuvos fondas – pradi (BĮ UAB „Litimo“ T. Vrublevskio g.6, 2000 Vilnius). Vilnius, 2001 m., 455 psl.

Lietuvių Nacionalistų KENKĖJISKA VEIKLA IR KOVA SU JA. Spalio revoliucijos, Raudonosios vėliavos ordinų F. Dzeržinskio vardo Aukštoji TSRS KGB mokykla. Redaktorius – gen. majoras G. K. Vaigauskas, LTSR Spešbibioteka nr. 1245. Maskva, 1996 m., 94 psl. Ši knygelė antrą kartą išleista Lietuvoje kaip žurnalo „Laisvės kovų“ archyvo priedas 1992 m. Redaktorė – Dalia Kuodytė. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (K. Donelaičio 70, 3000 Kaunas). Leidėjų pratarmėje pasakyta: ši knygelė geriausiai atskleidžia nusikalstamos organizacijos KGB veiklą. „Todėl ir ryžomės publikuoti KGB generolo majoro G. Vaigausko 1986 m. parengtą vadovėlį – mokymo priemonę pradedantiems praktikiams“.

Šiaulių „Ro-ko-ko“ vaikų dainos grupė su vadovėmis ir kun. J. Kelpšu po koncerto Čikagos Brighton Parke

Nuotr. Ed. Šulaičio

Po Šiaulių „Ro-ko-ko“ grupės pasirodymo Čikagos Brighton Parke

Nuotr. Ed. Šulaičio

ant kojos, kai bus prikaltas odo viršus“ (psl.36).

Kaimo žmonės tada savo darbus tvarkė tyliai, kantriai, nei aplink žvalgydamiesi, nei dejuodami. Tokį klumpę skaptuojantį darbštuolį atvaizduotų realistas dailininkas, taip apie jį kalba J. Kriaučiūnas. Lemtis į rankas įdavė klumpę, tad ji klumpę skaptuotojo rankose ir telieka. Savo tikroviniame kalbėjime autorius mažai kreipia dėmesio į aprašomųjų žmonių vidų ir į jų aplinką. Ne vienas autorius smulkmeniškai su dvejoniomis pasakoja apie gamtą. J. Kriaučiūnas tarsi yra ją pamiršęs. Jei labai retai be jos, įvykius ryškindamas, neišsiverčia, apie ją taria tiesų žodį, beveik fotografuoja, nieko nesuasmenina: „O kokie gražūs būdavo saulėliečiai! Vandenys už salos ribuliudavo auksiniai saulės spinduliai ir saulės diskas, daug didesnis už pačią besileidžiančią saulę“ (psl. 79).

Ivykiai, apie kuriuos Kriaučiūnas pasakoja, nenustebina tų, kurie pažinojo tuolaikinį Lietuvos kaimą. Panašius atsitikimus galėjai išgyventi kiekviename kampelyje. Tai kasdiena, tai žmogaus neišvengiama būtinybė – eik iš dienos dienon ir priimk, ką randi pakelėje. J. Kriaučiūnas kalba ir apie vaikus, ir apie bernus, ir apie vargdienius mokytojus. Jie visi buvo tokie, kokius žiūrime pasakojimuose. Autorius negaišina laiko ir nesistengia pabrėžtinai ryškinti jų charakterio. Kiek matai, tiek yra. Kai kurie įvykiai vieno-kioje ar kitokioje formoje yra plačiai ar girdėti (pvz. *Nuopykis prie raisto*), esą tautosakos prieangyje. *Tokio neatiduos* siužetelis taip pat nėra naujas, o jo perdavimas, kalbant apie Kriaučiūno stilių ir nuotaikas, yra aiškus.

Knygos išleidimas yra patrauklus, o jos turinys nieko neužgaus ir nenustebins. V. Paplauskienės *Daktaras* rodo, kad mūsų išeivijoje buvo daug ir įvairių profesijų žmonių, kurie be visuomeninio ir kūrybinio darbo nenurimo. Ar tai laikų nuotaikos? Ar tai auklėjimo jaunystėje vaisiai? Gal nuskraus-to, iš gimto krašto išguito, asmens žaidžų sukeltas skausmas.

Juozas Kriaučiūnas, *SKOLA GRAŽINO*. Naujojo lanko leidykla. Redagavo Jonas Vašutas. Dailininkas Marius Zavadskis. Atspaudė Morkūnas ir Ko. spaustuė. Kaunas, 2001 m., 152 psl. 300 egz. tiražas.

Ontario provincijos Algonquin parkas

Nuotr. R. Jonaitienės

Šventovė, paversta kino teatru

Buvusios studentų šventovės Kaune statyba ir suniokojimas

ANTANAS O. BARKAUSKAS

Baroko stiliaus, Švč. Sakramento, (dominikonų), vėliau studentų šventovė, yra Kauno senamiestyje, Vilniaus gatvėje. Dabar ji – tik buvusi šventovė, per sovietų okupacijos metus nuskurdinta ir neatsigaunanti iki šių dienų. Ši šventovė tuomet buvo paversta kino teatru, pavadintu „Santaka“, o vėliau čia įsikūrė Knygų bazės sandėlis.

Šiandieną jos viduje jau neliiko nieko, kas primintų sakralinę architektūrinį paminklą. Tik jos išorė dar mena tai, kad išliko baroko stilius.

1631 m. karališkasis sekretorius Domininkas Narkevičius pasikvietė dominikonus vienuolius ir jiems užrašė savo namą su sklypu buvusius Vilniaus gatvėje (tuometinėje Didžiojoje). 1641 m. Upytės maršalka Kristupas Bialozoras, gavęs Vilniaus vyskupo sutikimą vienuolynui įsteigti, padovanojo vienuoliams miestiečių Jono Varsausko ir Kirkiliausko namus (su jų sutikimu).

XVII a. antroje pusėje čia – dideliame plote buvo pradėtas steigti vienuolynas, kuris iki

XIX a. suklestėjo. Kada buvo pradėta šventovės statyba, tiksliai nežinoma (manoma, kad XVII a. pabaigoje). Jos statybai buvo panaudotas senos plytos (iš čia stovėjusių namų). Zinoma tik tai, kad 1882 m. pulkininkas Jeronimas Mykolas Ivanauskas davė lėšų čerpėms – šventovės stogui uždengti. Nustatyta, kad šventovės užbaigimui ir vidaus įrengimo darbams 1682-1690 m. vadovavo architektas Pietro Puttini. Jis ir jo brolis Karlo Puttini vadovavo taip pat Pažaislio vienuolyno ir šventovės statybai. 1690 m. Pažaislio šventovės mūriniškai išmūriję ir dominikonų šventovę. Nauja šventovė buvo su keturiais, beveik vienodais frontonais (trijų tarpinių, suskaidyti horizontaliais karnizais). Pagrindiniame fasade (prie Vilniaus g.), abipus frontono, buvo du bokšteliai. Viena iš jų (kairėje pusėje) buvo 3 varpai. Šventovės viduje buvo net septyni barokinio stiliaus altoriai su paveikslais ir statulėlėmis.

Kauno dominikonų Švč. Sakramento (o nuo 1922 m. Vytauto Didžiojo universiteto studentų) šventovė yra baroko stiliaus vertingas architektūrinis palikimas. Iš visų Kauno šventovių jai yra artimiausia Karmelitų šventovė.

Dominikonų šventovė laikoma viena labiausiai nuniokotų ir sudarkytų šventovių. Buvo du šventovės naikinimo etapai: vienas – XIX a. antroje pusėje, vidaus ir išorės sudarkymas, paverčiant rusų ortodoksų cerkve bei Napoleono kariuomenės invazija 1812 m. Kitas niokojimas – XX a. antroje pusėje bolševikų okupacijos metais.

1959 m. dominikonų šventovėje buvo sunaikinti altoriai, o 1960 m. išvežti vargonai ir perduoti Klaipėdos religinei bendruomenei – naujai pastatytai Klaipėdos šventovei. Paaikškėjo, kad ir vargonai buvo išgrobstyti: pavogta 250 garso vamzdelių, ventiliatorius su motoru, 28 registrų klavišai, 60 oro tiekimo vamzdelių. Architektūros ir paminklų apsaugos inspekcija pareikalavo iš knygų bazės 20,000 rublių, bet Valstybinis arbitražas šį ieškinį panaikino.

Buvo panaikintas pagrindinis nėjimas (padarytas naujas iš šono). Langai buvo uždengti, o vitražai išmontuoti ir nežinia kur dingę. Išliko grėsmė apskritu pavidalo sieninei mozaikai *Kristaus veidas*, kurią 1932-1933 m. sukūrė menininkai I. Mikėnas ir E. Matūza. Dirbtuvių vadovai atsiskak mozaiką išmontuoti, tad lentomis pridengta išliko.

1817 m. buvo atliktas šventovės, o vėliau ir vienuolyno kapitalinis remontas. 1819 m. buvo įrengti nauji vargonai. 1820 m. šventovė buvo išrinkuota ir išbaltinta, o iš vidaus išbaltinti ir atstatyti septyni altoriai, išskotos marmuro plokščių grindys. Naujai nudažyta didij altorių puošė senas tapybos paveikslas *Paskutinė vakarienė*. Kiti altoriai buvo išpušti marmuro imitacijos kolonėlėmis, paveikslais, gipsinėmis statulėlėmis bei lipdinių fragmentais. Mūrinę šventovės klausyklą puošė gipsiniai ornamentikos dirbiniai.

Dabartiniu metu Švč. Sakramento buvusios šventovės ir vienuolyno korpuse, priklausančiam Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio Vyskupijos kurijai, yra įsikūręs Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakultetas.

Reikia būti

Gyvenimo taisyklės ypatingos: Jos nerašytos, ne žaidimui skirtos, Panašios į slaplus likimo vingius, Netrokšti jų, o tenka per juos iris.

Gyvenimas – spalvotos kaladėlės. Išmėtytos. Kas sudėlios į eilę? Skubi, veržies, kad tik nepasivėlint, Kad tik žiedų užtektų Gerui, Meilei.

Gal pats gyvenimas surankios, Jei mes keliaudami nespėsime? O kol darbas dar žydi rankos, Jas skiriam šviesai – ne pavėsiui.

Juk nežinia žinojimą pakviečia, (Praeina tas laukimas byg slogutis). Ir vėl džiaugies žiedų ir bičių spiečiais, Vėl naujos svajos každa: reikia būti.

Janina Marcinkevičienė, Šakiai

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kultūros almanachas *Varpai 2001*, tai stambios formos, du kartus per metus išleidžiamas straipsnių ir grožinės literatūros kūrinių rinkinys, su meniškų viršelių ir žinomų dailininkų reprodukcijomis bei kūrėjų nuotraukomis. Yra ir pasikalbėjimų su žymiais kūrėjais, memorialinės, epistolarinės literatūros. Šiemetiniame leidinyje gausu poezijos. *Varpų* leidyba remiasi aukotojų kultūrai dosnumu, pradėta nepriklausomoje Lietuvoje, okupacijų nutraukta, o dabar vėl sėkmingai tęsiama. Redaktorius – Leonas Peleckis, dail. Br. Rudys; redakcijos kolegija: Kazimieras Barėnas, Bernardas Brazdžionis, Viktorija Daujotytė, Donaldas Kajokas. AR

Baletu *Sizifas* premjera Vilniaus valstybiniam operos ir baletu teatre įvyko birželio 1 dieną. Baletui pritaikyta prancūzų kompozitoriaus Francis Poulenc muzika iš kūrinio *Gloria* ir prancūzų rašytojo Albert Camus veikalo *Sizifo mitas* idėja. Choreografiją, pritaikytą Lietuvos baletu sąlygomis, paruošė JAV-jose gyvenantis prancūzų šokėjas ir choreografas Pascal Rioult. Pagrindiniuose vaidmenyse pasirodė Mindaugas Baužys, Raimundas Maskaliūnas, Edvardas Smalakys, Eglė Špokaitė, Žilvė Baikšytė ir Olga Konošenko.

Trakų pilies kieme birželio 31 dieną įvyko Giuseppe Verdi operos *Kaukių balius* premjera. Tai buvo vienas iš *Vilniaus festivalio* renginių, labai puošnus, bet ir pats prabangiausias, kainavęs daugiau kaip 800,000 litų. Opera ruošė Valstybinis operos ir baletu teatras, padedamas užsienio dailininkų bei pagalbinio personalo. Režisierė – Dalia Ibelhauptaitė, lietuvaite, bet jau dešimtį metų gyvenanti ir dirbanti Britanijos Londone; šviesų tvarkytojas ir scenografas Peter Mumford bei choreografas Jonathan Lunn, režisierės kolegos taip pat iš D. Britanijos. Kostiumų dailininkas Paryžiaus madų pasaulyje bandantis įsitvirtinti Juozas Statkevičius. Pagrindinę *Riccardo* partiją atliko Rusijos Jekaterinburge gimęs, dabar Austrijoje gyvenęs tenoras Viktor Afanasenka. Ji labiausiai išgyrė kritikai, esą jo pavarde įsimintina, nes „kažin kada Lietuvoje girdėjome ar vėl girdėsime *to-kio bygo* dainininką“. Renato dalį atliko jau anksčiau Vilniuje dainavęs ukrainietis baritonas Roman Maiboroda; *Amelija* – prieš penkerius metus Maskvoje baigusi studijas, D. Britanijoje gyvenanti „aksoninis sopranas“ Lada Biriukov; burtininkė *Ulrica* – mezzosopranas iš Rusijos Irina Dolženko ir pažas *Oscar* taip pat rusė Olga Kondina. Operos ir baletu teatro orkestrą dirigavo Gintaras Rinkevičius. Buvo pagirti ir J. Statkevičiaus sukurti 1200 stilinių („su kubizmu, siurrealizmo atspalviais“), spalvingų kostiumų, kuriais įvairioms scenoms kelis kartus persirengė apie 300 choristų ir statistų. Iš kritikų pasisakymų atrodo, kad šis operos pastatymas ir G. Verdi muzika sužavėjo publiką, kuri menininkų pastangas įvertino ovacijomis ir po tris valandas trukusio spektaklio nesiskubino skirstytis namo.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, Literatūros ir meno, LGTIC informacija)

Lietuvos klijimo teatrų kūrėjų liepos antrąjį savaitgalį vyko vyskupo Motiejaus Valančiaus gimtinėje Nasrėnuose. Ji skirta vyskupo, šio didžiojo žemaičių ganytojo, gimimo 200 metų jubiliejui paminėti. Krivulė pradėta vėliavos pakėlimo iškilmėmis Kretingoje, dalyvių palydėtuvėmis į Nasrėnus, baigta Klaipėdos universiteto teatro spektakliu *Motiejus Didysis*, doc. P. Bielskio parašytu pagal vyskupo kūrinių tekstus. Krivulėje dalyvavo Kretingos, Skuodo, Jurbarko, Viešintų, Ukmergės, Alguonėnų mėgėjų teatrai ir svečiai iš Lenkijos Punsko su J. Skinkio *Pavogta sužadėtinė*.

Dailininkas Vytautas Kalinauskas birželio 15 mirė Vilniuje cidasas 73-sius metus. Gimęs Joniškelyje, šiaurinėje Lietuvoje, studijavo grafiką Lietuvos valstybiniam dailės institute Vilniuje. Nuo 1958 metų aktyviai dalyvavo meno parodose, surengė daugiau negu 20 asmeniškų parodų. V. Kalinauskas buvo ne tik grafikas, knygų iliustratorius – iliustravo apie 200 knygų, 1982 m. Leipzigo knygų mugėje pelnė sidabro medalį už Goethe's *Faust* iliustracijas, bet ir įnešė nemažą indėlį į teatro ir kino meną kaip scenografas ir kostiumų dailininkas, 1977 m. gavęs scenografijos bienalės premiją. 1995 metais vėl grįžo prie seniau pradėto, bet vėliau kuriam laikui užmiršto, tapybos meno. Paskutiniai penkeri jo gyvenimo metai buvo kūrybinio pakilimo laikotarpis, parodė įvairiapusį menininko talentą, pastangas įsiliesti į šiuolaikinės dailės procesus, „bandymus išsiaiškinti“. Kaip pats dailininkas savo 70-čio parodoje išsireiškė: „Iš tikrųjų, esu šiek tiek pasikylęs, nespėju aprėpti ir suvokti tos informacijos, kurią teikia šiuolaikinis menas...bandau išsiaiškinti ir savo vietą, ir tai, ką galiu ir ko jau nebegaliu“.

Lietuvos dailės muziejus yra surengęs Lietuvos tūkstantmečio minėjimo rėmuose parodą *Krikščionybė Lietuvos mene* Taikomosios dailės muziejaus patalpose. Ten tarp kitų eksponatų yra ir XV š. paveikslas *Giedraičių Madonos* kopija (originalas yra Krokuvoje Šv. Morkaus šventovėje), kurią 1998 metais prezidentui V. Adamkui dovanavo Paryžiuje gyvenęs lenkų kalba žurnalo *Kultura* redaktorius, intelektualas, kunigaikštis Jerzy Giedroyc (Jurgis Giedraitis). Parodos metu rengėjai taip pat ruošia kultūros vakarų ciklą. Gegužės 24 įvyko pokalbis tema *Kunigaikščiai Giedraičiai, kultūriniai fenomenai*. Pokalbyje dalyvavo žymūs Lietuvos istorikai, mokslininkai, muziejininkai, jų tarpe ir profesorius kunigaikštis Mykolas Giedraitis iš Oxfordo universiteto D. Britanijoje. Giedraičiai yra viena seniausių Lietuvos sritinių kunigaikščių giminė, aktyviai dalyvavusių senosios Lietuvos valstybės politiniame, kultūriniame, dvasiniame ir socialiniame gyvenime. Jų valdos buvo į šiaurę nuo Vilniaus, vidurio Lietuvoje, aplink Giedraičių ir Videniškių miestelius.

G.K.

Iš torontiško „Gintaro“ tautinių šokių šventės

Ntr. D. R. Puteris

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadienis, antradienis ir trečiadienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadienis nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadienis nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadienis nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 3.00%	Asmeninės paskolas nuo 7.25%
180-364 d. term. ind. 3.15%	Sutarties paskolas nuo 7.25%
1 metų term. indėlius 3.30%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 5.75%
2 metų term. indėlius 3.50%	1 metų 5.75%
3 metų term. indėlius 3.70%	2 metų 6.60%
4 metų term. indėlius 4.00%	3 metų 6.50%
5 metų term. indėlius 4.30%	4 metų 6.90%
1 metų GIC-mėn. palūk. 3.10%	5 metų 6.50%
1 metų GIC-met. palūk. 3.60%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 6.00%
2 metų GIC-met. palūk. 3.75%	
3 metų GIC-met. palūk. 3.95%	
4 metų GIC-met. palūk. 4.50%	
5 metų GIC-met. palūk. 4.65%	
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable" 3.15%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 3.85%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 4.00%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 4.35%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 4.75%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 4.90%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.25%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

GALVOJAT PIRKTI PIRMĄ NAMĄ, BET NEŽINOT KAIK PRADĖTI?

Be jokių Jūsų įsipareigojimų pristatysiu Jūsų namus 128 puslapių knygutę "HOW TO BUY YOUR FIRST HOME".

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416-231-4937, faksas 416 769-1524.

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4 (arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Kelionės į Lietuvą
- * Kelionės į šiltes kraštus
- * Draudą
- * Bilietus atvykantiems iš Lietuvos (pristatymas, į namus per vieną parą)
- * Dokumentų vertimą
- * Išskietimų sutvarkymą ir išsiuntimą
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.

Organizuojamos turistinės grupės į Lietuvą rugpjūčio mėnesį. Dėl datų, maršruto ir kainų prašau teirautis! Nemokamai galite skambinti tel. 1-866-566-1366.

Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiami lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation

1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.
Fondo nr. 119021236RR0001

SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

FRANKOFONIJOJOS ŽAIDY-
NĖS: Otavoje vykstančiose Frankofonijos žaidynėse dalyvauja ir Lietuvos sportininkai. Sidabro medalį iškovojo stalo tenisininkė Rūta Būdienė, ieties metikas Arūnas Jurksas (73 m 66cm), 800 m bėgime Irina Krakoviak (2 min. 1.27 sek.), 10 km ėjimo rungtyje Sonata Milišauskaitė (46 min. 9.40 sek.). Bronzės medalį iškovojo džiudo atstovė A. Merkevičius, stalo teniso komanda – R. Būdienė ir G. Juchna ir 20 km sportinio ėjimo distancijoje Gintaras Andriuskevičius (1 val. 23 min. 35 sek.). Krepšinininkės laimėjo visus penkis susitikimus ir pusfinalyje kovos su Rumunijos rinktinė.

DVIRAČIAI: Brn mieste (Čekija) vykusiam Europos jaunimo (iki 23 metų) dviračių treko čempionate Lietuvos atstovai S. Apionkinas ir T. Vaitkus 4000 m asmeninėse persekiojimo lenktynėse iškovojo sidabro ir bronzos medalius. Merginų 3000 m asmeninėse persekiojimo lenktynėse bronzos medalį iškovojo G. Gruodytė. 4000 m komandinėse persekiojimo lenktynėse Lietuvos rinktinė (S. Apionkinas, A. Baranauskas, T. Vaitkus ir V. Kaupas) pelnė sidabro medalį.

Tarptautinės dviratininkų sąjungos (UCI) įvertinimo lentelėje Edita Pučinskaitė užima devintą vietą o Diana Žiliūtė nukrito į 14-tąją poziciją.

BADMINTONAS: Baltijos šalių jaunųjų varžybose Rostock (Vokietija) Kęstutis Navickas iškovojo sidabro medalį.

KULTŪRIZMAS: Ispanijoje vykusiame Europos kultūrizmo ir tinkamumo (fitness) čempionate klubo "Geležiniai žmonės" atstovė Daiva Petkūnienė tapo Europos čempionė kategorijoje "Mis figura per 165 cm", o Sigita Lodaite laimėjo sidabro. Eglė Marcinkevičaitė ir Kęstutis Rasimavičius užėmė trečiąją vietą iki 165 cm porų varžybose.

FUTBOLAS: Lietuvos čempionai "Kauno" futbolininkai dvejais rungtynėmis su Skopje "Sloga Jugomagnat" sužaidė lygiomis (0:0 ir 1:1) ir iš tolimųjų varžybų iškrito. Norint patekti į kitą etapą reikėjo bent vienu tašku laimėti.

ŠACHMATAI: Turnyre Esbjerg (Danija) Lietuvos atstovė E. Rosentalis ir anglas L. McShane, surinkę 5 taškus iš 9 galimų, pasidalijo 3-4 vietomis. V.P.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
Lietuviai sportininkai dalyvavo IV Pasaulinėse prancūzų kalbių sporto žaidynėse Otavoje ir jos Kvebeko priemiestyje Hull. Žaidynės vyko liepos 14-24 dienomis ir jose dalyvavo ne tik 50-ties prancūzų kalbių valstybių, bet ir kitų prancūziškai nekalbančių (lietuvių, čekų, slovakių, lenkų, slovėnų) atletų svečių teisėmis. Iš Lietuvos į šias žaidynes buvo atvykę apie 40 įvairių šakų sportininkų: diskometikai, bėgikai, boksiningai, paplūdimio tinklininkai (ės), stalo tenisininkai, džiudo, šuolio ir aukštų atstovai bei moterų krepšinio rinktinė.

Shaw festivalis Niagara-On-The-Lake (Ontario) mieste lyje turės naują meno vadovą 2003 metų sezonui. Pirmą kartą vienam iš stambiųjų Kanados festivalių (kitas – Shakespeare festivalis Stratforde) vadovauti išrinkta moteris, 45 metų amžiaus Jackie Maxwell. 2002 metų "pereinamajam" sezonui vadovaus kartu naujai išrinkti ir jau dvidešimtį metų festivaliui vadovavę Christopher Newton, J. Maxwell, gimusi Belfast, Šiaurės Airijoje, studijavo Manchester universitete; 1978 m. vedė aktorius B. Campbell ir netrukus po to su šeima atvyko į Kanadą. Pradžioje dirbo režisierė, nuo 1983 m. vadovė pavaduotoja Factory teatre Toronte. Režisavo eilę veikalų įvairiuose Toronte teatruose, Tarragon, Winter Garden, Theater Plus, nuo 1996 m. buvo naujų veikalų paruošimo vadovė Charlotte-town festivalyje. Laikoma muzikinių veikalų mėgėja – tikriausiai ateityje jų bus daugiau statoma Shaw festivalyje, kuris iki 1999 m. statė išimtinai G. B. Shaw arba jo bendralikių (1856-1950) veikalus su nemažai detektyvinių dramų, kurias festivalio publika visuomet mėgo. Dabar festivalyje būna statoma veikalų ne tik iš, bet ir apie minėtą laikotarpį. Ją pristatydamos festivalio teatro sambūriui C. Newton teigė, kad naujoji meno vadovė turi "daug sumanumo, jautrumo ir entuziazmo mus vesti į XXI šimtmetį".

Gripo skiepijimo programa Ontario provincijoje praėjusios žiemos sezoną buvo sėkminga: gripo sirgusių skaičius nukrito nuo 2,900 iki 840. Programa kainavo provincijai \$38 milijonus, bet užtat žymiai sumažėjo pacientų krūvis ligoninėse ir praleistų darbadienių skaičius. Praėjusią sezoną Avenir-Pasteur farmakologinė bendrovė parūpino 5.7 milijonus vienetų skiepijimo, kurie buvo gyventojams teikiami nemokamai. Sekančiam žiemos sezonui provincija jau paskyrė \$44 milijonus. Pasaulinė sveikatos tarnyba (WHO) stebi šią Ontario skiepijimo programą ir jos pasekmes. G.K.

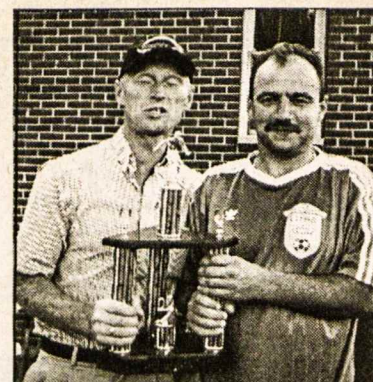
Toronto vyr. skautės kandidatės išskyla su paukštytėmis birželio 23 d. High Parke. Kairėje vadovė Kristina Dambaraitė-Janowicz

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS

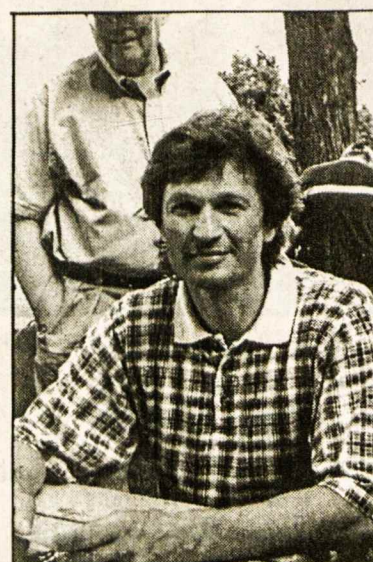
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST. W.

Čikagos LFK "Lituanikos" vyrų komandos žaidėjai Petras Šmiegskis ir Danas Smulkyš
Nuotr. Ed. Šulaičio

Futbolininkas iš Klaipėdos Algimantas Šalkauskas. Jis yra seniausias amžiumi (44 m.) Čikagos LFK "Lituanikos" vyrų komandos žaidėjas
Nuotr. Ed. Šulaičio

Čikagos "Lituanica" kopija aukštyn

"Lituanikos" vyrų futbolo ekipa birželio pabaigoje pasibaigusio 2000-2001 m. "Metropolitan" futbolo pirmenybėse I-je grupėje iškovojo vicečempiono vardą ir teisę rungtyniauti dėl teisės patekti į aukščiausią lygą. Liepos 1 susitikime su aukščiausios lygos IX vietos savininke – vokiečių "Schwabben" musikiški iškovojo 2-1 pergalę ir kelialapį į geriausiųjų Čikagos ir apylinkių komandų tarpą.

I aukščiausiąją grupę šiemet pateko ir I v. iškovojo "Pegasus" ekipa, su kuria lietuviai rungtyniaus po paskutinį pirmenybių sekmadienį. Su šiais varžovais "Lituanikos" vyrai sukovė lygiomis 1-1 ir per abu ratus išvengė pralaimėjimo. Tačiau lietuvių ekipa turėjo 4 lygybas, o "Pegasus" – 1 pralaimėjimą ir 2 lygybas. Tad lentelėje "Pegasus" atsisotų aukščiausiai, nes turėjo vieną tašką daugiau.

Iš aukščiausios lygos į pirmąją šiemet iškrito "Schwabben" ir ukrainiečių "Wings" komandos. Aukščiausios diviziono nugalėtoju tapo "United Serbs" vienuolikė. Dabar "Lituanika", patekusi į geriausiųjų grupę, privalės turėti ir rezervinę komandą. Tai reiškia ieškoti daugiau žaidėjų ir dvigubai daugiau lėšų.

Lietuvių vienuolikei jau metai vadovauja energingas treneris iš Lietuvos Gediminas Jarmalavičius, o pirmoje komandoje apie trys ketvirtadaliai žaidėjų yra ne persėdintys iš Lietuvos atvykusieji futbolininkai. Tik su jų talka buvo galima pasiekti aukščiausiąją lygą.

Ed. Šulaitis

Skautų veikla

• Birželio 23 d., Toronto Vaidilūčių draugovės vyr. skautų kandidatės su savo vadove ps. Kristina Dambaraitė-Janowicz ir vyr. skautėmis Lili Steer ir Anita Wasowich suorganizavo paukštytėms iškylą High Parke. Gerai pasiruošusios vyr. skautų kandidatės mokė paukštytes pirmosios pagalbos, aiškino apie gamtą ir gyvulius, padėjo sesėms dėti ir sekti kelionės ženklus, kartu padainavo, vaisho užkandžius. J.B.

• Birželio 15 d. Toronto Šatrijos tunto vyr. sesių prie lauželio gražioje Ontario ežero pakrantėje buvo suauktas būdėjimas ir duotas vyr. skautų įžodis. Jį davė skautės, dabar visos mamos ir auginamos vaikučios, norėdamos, kad ir jie išaugtų pavyzdiniais skautais. Įžodį davė vadovė v.s. M. Vasilaiuskienė, o, bučiuodamos trispalvę, pasižadėjo vykdyti skautų įstatus šios narės: V. Sriubickienė, R. Saulėnaitė-Aelo, R. Meiklejohn-Stauskienė, L. Klibingaitė-Steer, A. Klibingaitė-Wasowich, L. Morkūnaitė-Valickienė. Visas vyr. skautų kaktaraišiais papuošė tunt. ps. R. Baltaduonytė-Lemon, o tėvynės ir gerąjį mažgėlį užrašė buvusios jų vadovės. Įžodžio iškyloje dalyvavo skautininkės: M. Vasilaiuskienė, D. Keršienė, G. Tarydienė, I. Meiklejohn, E. Simonavičienė, M. Kazakevičienė, E. Namikienė, D. Steponaitienė, I. Petrauskienė, A. Škėmienė, J. Ruslienė, R. Baltaduonytė-Lemon. Kaip svečiai dalyvavo v.s. V. Morkūnas ir Valickis. Visos dalyvavusios įžodį skautės ir jame dalyvavusios skautininkės buvo pakviestos pas ps. D. Steponaitienę vaizdams, kuriose skaniai pasivaikinti ir pasitarta artėjančios skautų stovyklos reikalais. Iškyla baigta malda "Ateina naktis". F.M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 122 milijonų dolerių

MOKAME	IMAME
3.05% už 30-89 d. term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 7.25%
3.00% už 90-179 d. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
3.15% už 180-364 d. term. indėlius	1 metų 5.75%
3.30% už 1 m. term. indėlius	2 metų 6.60%
3.50% už 2 m. term. indėlius	3 metų 6.25%
3.70% už 3 m. term. indėlius	4 metų 6.90%
4.00% už 4 m. term. indėlius	5 metų 6.50%
4.30% už 5 m. term. indėlius	- su keičiamu nuosimčiu 6.00%
3.10% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
3.60% už 1 m. GIC invest. pažym.	
3.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
3.10% už 3 m. GIC invest. pažym.	
4.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
4.65% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.15% už RRSP & RRIF ind. (var.rate)	
3.85% už RRSP & RRIF 1 m. term. ind.	
4.00% už RRSP & RRIF 2 m. term. ind.	
4.35% už RRSP & RRIF 3 m. term. ind.	
4.75% už RRSP & RRIF 4 m. term. ind.	
4.90% už RRSP & RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
3.25% už JAV dolerių 1 metų GIC	
2.25% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ ĮLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTAS SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR GVEIČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVIŠKŲ BANKŲ PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadienis nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St. W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard, Visa, Citrus

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.net

ROYAL LE PAGE

Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 160 762-8853

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Nuolatos turio išparduodamų bilietų. Nuo vasaros kainų į Lietuvą garantuojau nupiginti. Pasieškokite, nesvarbu kur, sau geriausią kainą, ir tada skambinkite **tik man asmeniškai** – ir nuo tos "geriausios" kainos duosiu Jums nuolaidą!

Kelionės į kitus kraštus, pas mane pirkite už geresnę kainą.

Turiu bilietų su nemokamai pakeičiama, arba su atvira grįžimo data!

Turiu bilietų, galiojančių vienerius metus!

Traukitės!
Toronto įstagoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinti – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.

ALGIS @ MEDELIS 133 Roncesvalles Ave. TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskviečiant gimes iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOMI Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.

Atstovaujame telefoninių ryšių firmą **RapidTel**.
Minutė į Lietuvą – 41 c bet kurio laiku.
+ Planas A: Ontario – 5 c, Kanada – 9 c, US – 10 c, arba + Planas I: Kanada ir US – 7.5 c.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su **ALGI MEDELIU**

A+ STEPUI ŠIDLAUSKUI

Lietuvoje mirus,

reiškiamo gilią užuojautą jo sūnui RIMANTUI ŠIDLAUSKUI, Lietuvos ambasadoriui Kanadoje, jo visai šeimai bei broliui ALFREDUI su šeima, taip pat visiems artimiesiems Lietuvoje –

Sofija ir Vytautas Balsevičiai

MIRTIES PRANEŠIMAS

A.a. STEFANIJA BUIVYDAITĖ- KVIECINSKIENĖ (Kvietys)

išgyvenusi 99 metus, ramiai atsiskyrė su šiuo pasauliu šių metų liepos 17 dieną, Kalgaryje, Albertoje. Ji ilgą laiką gyveno Toronte, paskutinius metus Kalgaryje.

Mišios už jos vėlę bus laikomos Lietuvos kankinių šventovėje, š.m. liepos 30 d., 8 val. ryto.

Nuliūdę liko: dukterys Jonė Kvietytė-Young, Kalgaryje, Dalia Kvietytė-Meredith, Vankuveryje, vaikaitis Saulius Urbonas su šeima, St. Barbara, Kalifornijoje.

Toronto Maironio mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilnėse priima apdovanojimą už pažangumą abiturientas GINTARAS VALIULIS. Iš kairės: mokytoja D. Puterienė, vedėja A. Šimonėlienė, pareigūnai – gen. konsulas H. Lapas, A. Vaičiūnas, D. Garbaliuskienė, G. Sinskaitė, A. Wilkinson, dr. Č. Jonys, A. Saplys

Paciento išvaizda

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Žinomų XIX š. medikų fizioterapeutų – vokiečio A. von Humbolt, amerikiečio E. Perkins, prancūzų H. Bordier, Duchenne de Boulogne, neurologo ir psichiatro Charcot pageltusių vadovėlių puslapiuose randame nors ir senamadiškų, bet originalių, informatyvių diagnostikos metodų.

Kuo gi rėmėsi senieji gydytojai, nustatydami ligą? Suprantama, daug kuo, būtent igimtais savo gabumais, ilgamete klinikoje patirtimi, pagaliau (tai be ne svarbiausia) pastabumu, intuicija, sugebėjimu ne tik analizuoti atskirus simptomus, bet ir juos jungti.

Stabilėkime ties pastabumu, kuris praverčia ne tik gydytojui. Šia prasme galima pareikšti ir pastabą. Štai pagal *Little book of Doctor's Rules*, lietuviškame medicinos žurnale išspausdintos *Gydytojo taisyklės*. Čia pvz. rašoma: "Niekad neišsakykite pacientui kalbant", "visi pacientai šiek tiek meluoja, kai kurie meluoja viską". Manychiau, kad ne tik su pacientu kalbant nederėtų niekur išeiti, bet ir žiūrėti į pacientą kaip melagį yra mažų mažiausiai nepadoru. Tačiau ten yra ir svarbių nurodymų, kaip pvz. "mokykitės skaityti žmonių veidus", "pokalbis yra gydymo pradžia" ir kt.

Nemažos informacijos teikia paciento laikysenos stebėjimas. Reikia pastabiai vertinti paciento kūno padėtį, jo eiseną, tikrą arba tariamą žvalumą, veido bei akių išraišką, kalbos ir minčių dėstyseną, mąstymo ypatumus, atmintį, dėmesį, asociacijų turinį, jų diapazoną, turtinumą arba skurdumą, jausmų, emocijų būseną. Įdomi detalė yra paciento atsistėjimas. Pabandykite pažvelgti į tai atidžiau: kartais pacientas grūna kėslan, atsistrenkia į sieną ar arčiau esantį baldą, kartais sėdi atsidrėbęs arba atvirkščiai – sėdasi ant kėdės kraštelio, prieš tai ją nuvalęs nosine, kukliai suglaudęs ar surietęs kojas, kas tuo tarpu kitas užmeta jas tiesiog į šeimnininko panosę. Tai ne tik išsiaiškinti ar papratimo reikalas.

Pabandykite kaip ką pailiustruoti iš savo atsiminimų. Pirmiaisiais gydytojavimo metais vieną dieną, priėmęs per 15 tik ką atvykusių į sanatoriją pacientų, gerokai nuvargau. Pasitrynęs smilkinius jau rengiausi išeiti iš kabineto, bet, pravėręs duris, pamaciau tėsėdintį dar vieną naujai atvykusį pacientą. Norėjosi pasakyti, kad ateitų kitą dieną, tačiau... gydytojas negali pavargti.

Krito į akis šio paciento inteligentiškumas, nuvargęs bet išbalęs veidas, kukli laikysena,

lazda, slūbčiojanti eiseną, neryškus rankų drebėjimas. Nagi, pagalvojau, tai tikrai bus sunkus ligonis. Kelionė iš Kauno, kur jis gyvena, į Birštono kurortą (40 km) juk negalėjo jo taip išvarginti. Vadinasi, jis yra išvargęs dėl ligos. Sanatorinės kurortinės atrankos lape buvo įrašyta diagnozė: juosmens ir kryžkaulio radikulitas. Apžiūrėjęs pacientą nustatiau, kad jokių radikulito simptomų nėra. Radau kairiojo klubo sąnario skausmingumą. Todėl, prieš skirdamas kurortines procedūras (gydomųjų durpių kompresus, mineralines vonias), nutariau atlikti rentgenologinį tyrimą. Kiek pyktelėjęs ant jauno gydytojo pacientas atsakė, jog tai jam jau yra padaryta Kauno klinikose. Šis teiginys mane kiek suglumino. Tačiau rentgenogramas vis dėlto teko atlikti pakartotinai. Kaip paaiškėjo vėliau, klinikose pacientui buvo atliktas stuburo rentgenograma, o man buvo reikalingos klubo sąnarių nuotraukos. Jau kitą dieną taip aišku, kad pacientas serga ne radikulitu, bet šlaunikaulio galvutės piktyniniu naviku (osteosarkoma).

Štai kitas pavyzdys. Įėjusi į kabinetą simpatinga apie 40 metų pacientė, nors ir akivaizdžiai stengėsi nugalėti savo kūno silpnumą, jos galva, liemuo ir rankos drebo, o lūpos buvo kiek melsvos. Tačiau bendra jos laikysena buvo žvali, kalbės maniera kiek ironiška. Diagnozė – "per nuotolį" nustatiau tuoj pat – parkinsono sindromas, plaučių emfizema. Tačiau taip pat per nuotolį pajutau, kad nuo pacientės dvelkė stiprokas prarūgusių obuolių kvapas, o palietus kaktą ir delnus jautėsi ryš-

kus prakaitas. Todėl prie visų minėtų negandų teko pridėti dar pačią svarbiausią, deja, pacientė atsistatęs klinikos nepažymėtą diagnozę – cukraligę. Tai buvo tuoj pat patvirtinta, nustatius padidintą kraujo cukraus kiekį.

Prie tam tikrų ligų daug informacijos teikia susipažinimas su vidiniu paciento pasauliu. Aplankęs artritu sergantį pacientą namie, nustatiau, kad jo sveikatos būklė patenkinama. Pasikalbėjimas su pacientu ir jo apžiūrėjimas užtruko apie 30-40 min. Viskas ėjo dalykiškai, sklandžiai, korektiškai. Pakilęs atsisveikinti paklausu, kodėl jis laiko pasistatęs televizorių prie durų, juk tai nepatogu. – Dėl trukdymų, – atsakė žmogus. Taip gali būti iš tikrųjų. Tačiau kai jis ėmė pasakoti, kad jam trukdo klausyti ir automobilyje esanti radija, suklusau. – O kas gi taip jums trukdo? – paklausiau. O gi tie, kurie mane persekioja, – atsakė pacientas. Tada netikėtai atsistodau antrą kartą ir po ilgokai užtrukusio pokalbio nustatiau, kad kurio nors specifinio mąstymo bei emocijų sutrikimus, ambivalentiškumą (jausmų dvilypumą) ir, svarbiausia, paranoją (persekiavimo klaidę). Taigi prie jau senokai esamo artrito prisidėjo dar ir kita, žymiai sunkesnė liga.

Žiūrint į čia pateiktus pavyzdžius, bent man pačiam atrodo, kad viską lėmė atsitiktinumas, nors kai kas sako, jog tokio dalyko iš viso nėra. Tačiau kruopščiai įvertinti vidinį paciento pasaulį ir jo išorę gydytoji būtina. Jeigu tai atlikus pasiseka kartu su pacientu kovoti su jo liga, padidėja gydymo poveikimo tikimybė, jeigu ne – dažniausiai laukia nesėkmė.

Skaitytojais pasisako

ŠV. KAZIMIERO PAVEIKSLAS

Š.m. TŽ 27 nr. buvo atspausdintas šv. Kazimiero paveikslas, kurio autorius nepažymėtas. Tas paveikslas man yra gerai žinomas, nes jis buvo atspausdintas marijonų Romoje šv. Kazimiero jubiliejaus proga. Jo originalas yra šv. Mykolo Arkangelo bazilikoje Marijampolėje virš altoriaus.

Norėdami pažymėti šv. Kazimiero jubiliejų – kun. Juozas Vaišnora, MIC, ir aš (tada generalinis vyresnysis), nusprendėm atspausdinti tam tikslui paveikslą. Turėjome juoda-balta originalo nuotrauką. Kun. Vaišnora atsiminė spalvas, o salezičiai Romoje jas pritaikė, padedant broliui V. Aleksandravičiui, SDB. Patenkinti rezultatais mudu su Vaišnora nutarėm atspausdinti atvirukus ir plakatus. Juos galėjo gauti lietuviai maldininkai, atvykę Romon jubiliejaus švėsti.

Paveikslo autorius yra dailininkas marijonas brolis Pranciškus Niemirovskis (1725-1795). Jo paveikslų yra įvairiuose marijonų vie-

nuolynuose. Specialiai įremita paveikslo kopija buvo įteikta Popiežiui Jonui Pauliui II šv. Kazimiero jubiliejaus proga. Jis tuo žavėjosi.

Kun. Donald S. Petraitis, MIC, Provincijolas

"SKRYDŽIO" RŪPESČIAI

Mieli Tautiečiai! Šventas kampelis – ta Lietuva Lietuvių per Atlantą kviečia pas save, Ir skrenda pilotai, nebijanys audrų, Tėvynę aplankyti skuba su džiaugsmu. (Algimantas Piekus)

Mūsų jaunimas siekia naujų pionieriškų žygių ore ir žemėje. Jų vizija – Lietuva, žygiuojanti mokslo ir technikos pažangos siekiančių tautų priekyje. Jaunimas trokšta tapti garsiais aviatoriais ir išgarsinti savo tėvų žemės vardą, kaip S. Darius ir S. Girėnas. Deja, šiuo metu esame labai sunkioje padėtyje, nes nebeturime degalų, t.y. lėšų jiems nusipirkti. Todėl prašome jus mieli tautiečiai, padėti mūsų finansaiškai pagal savo galimybes. Jūsų finansinė pagalba padės mūsų jaunimui įveikti savus vandenynus, o mes būsim laimingi, kad jūs prisidėsite prie kilnių tikslų. Mes širdingai kviečiame jus, mieli tautiečiai, apsilankyti mūsų pajūrio sklandymo klube ir pasigrožėti pajūrio Lietuva iš paukščio skrydžio.

Jeigu nutarsite mums padėti finansaiškai, prašome pasinaudoti šia informacija ir pinigus pervesti į šią sąskaitą: Bank Correspondent: Bankers Trust Company, New York, Swift: BKTR US 33, Corr. Acc. No. 04-409-022; Beneficiary's Bank: Lithuanian Savings Bank, Vilnius, Swift: TAUP LT2X; Beneficiary's acc. No. 2600/51006092 (Mūsų sąskaitos numeris LTb); Beneficiary's name: Algimantas Piekus, Lietuvos Respublika, Kretingos rajono Aviacijos sporto visuomeninis jaunimo klubas "Skrydis".

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
(Į vakarus nuo Hurontario)
NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

ANTANAS GENYS
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašu skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MARGUTIS
PYSANKA-VI.M. Inc.
4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042
Reguliarūs maršrutai siuntiniams laivu
ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.
Greitas ir garantuotas
siuntų pristatymas Lietuvoje.
Nemokamai surenkame siuntas iš Jūsų namų.*
Tel: (416) 233-4601
*Galioja kai kurie apribojimai.
\$2.00* COUPON For 1 parcel \$2.00* OFF
*Coupon valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Sportuoja išėivių jaunimas

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos 50-tis

B. STUNDŽIA

Šiais metais Toronte, iš dalies Čikagoje ir Hamiltone įvyko sporto žaidynės, kuriose dalyvavo per 700 sportininkų-ų. Vien tik krepšinio pirmenybėse dalyvavo apie 20 komandų. Toronte žaidynėms vadovavo sporto klubas "Aušra". Šios žaidynės sutapo su Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) 50 metų veiklos sukaktimi.

Teigiama, kad tarp išėivių parapijos, mokyklos, spauda, sportas, jaunimo organizacijos – skautai ir ateitininkai yra lietuvių ramybės ramsčiai.

1951 m. sporto veikėjų pastangomis, Toronte sporto klubas "Vytytis" surengė pirmas žaidynes ir ta progą buvo sudarytas sportinės veiklos susivienijimas FASK, vėliau pervardintas ŠALFASS vardu. Nuo to laiko buvo kasmet keliose vietovėse rengiamos žaidynės. Per klubus perėjo tūkstančiai sportuojančių jaunimo. Kai kurie pateko į gyvenamojo krašto valstybines rinktines, arba šiaip pasižymėjo vietiniuose klubuose.

ŠALFASS ištakos buvo Vokietijoje, kur sportinę veiklą tvarkė Fizinio auklėjimo ir sporto komitetas – FASK. Toronte vykusios žaidynių progą š.m. liepos mėn. 6 d. Lietuvių namuose įvyko ŠALFASS 50-

ties metų veiklos minėjimas, kuriam vadovavo dabartinis ŠALFASS pirmininkas Audrius Šileika. Jis apžvelgė sąjungos sudarymą, bendrą veiklą ir pabrėžė, kad sportas padeda išlaikyti jaunimo lietuvių. Prisiminė, kad dabartinis Lietuvos prezidentas V. Adamkus buvo vienas iš ŠALFASS vadovų.

Minėjime atsilankė Lietuvos ambasadorius Kanadoje R. Šidlauskas, vyskupas P. Baltakis, KLB pirmininkas A. Vaičiūnas, KLB Toronto apylinkės pirmininkė D. Garbaliuskienė, Prisiškėlimo par. klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, daug sporto veikėjų bei rėmėjų. Negalėjo dalyvauti kvietieji sporto vadovai iš Lietuvos, taip pat neatsvyko turėjęs dalyvauti žaidynėse Klaipėdos sporto klubas *Neptūnas*. Sveikinimo žodžius tarė ambasadorius R. Šidlauskas, taip pat vysk. P. Baltakis, kuris prisiminė laikus, kai buvo įsteigtas sporto klubas "Aušra"; tada jis dar nebuvo vyskupu, o V. Adamkus – prezidentu. Kun. E. Putrimas PLB vardu įteikė per pirmininką A. Šileiką ŠALFASS vadovybei dovaną.

50 m. sukakties progą eilei ten buvusių sporto veikėjų buvo įteikti ŠALFASS garbės raštai: vysk. P. Baltakiui, R. Dirvonui, S. Krašauskui, J. Nešukaičiui, J. Gustainui, A. Supronui. Pačiam pirmininkui A. Šileikai tokių raštų įteikė vicepirmininkas M. Gudinskas.

Lietuvos tautinis olimpinis komitetas nutarė nusipelnčius ŠALFASS asmenis apdovanoti Olimpine žvaigžde: Valdą Adamkų, Algirdą Bielskį, Rimantą Dirvonį, Vytautą Grybauską, Praną Gvildį, Sigitą Krašauską, Audrių Šileiką.

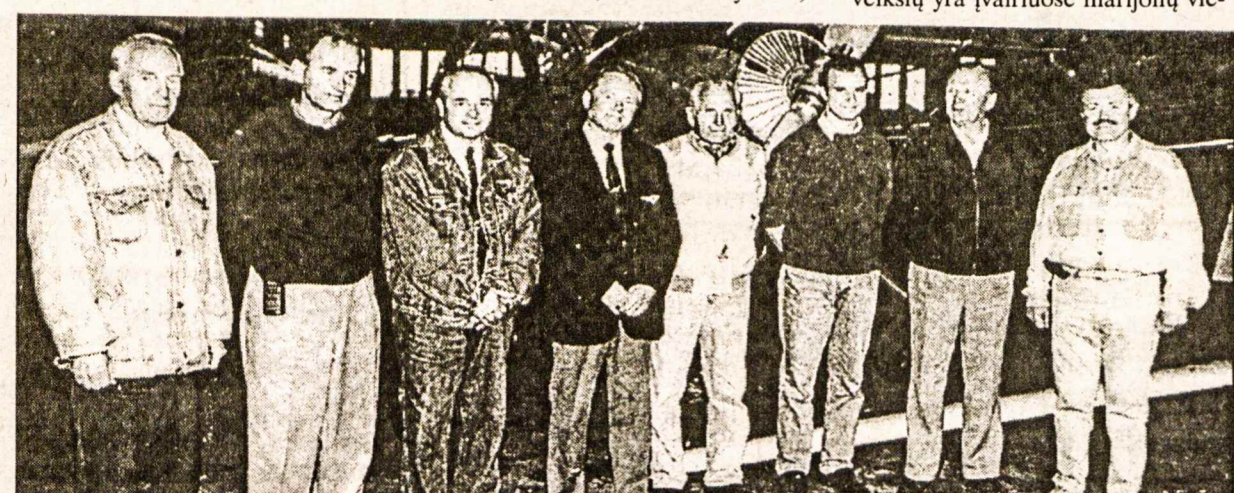
Tarptautinio olimpinio komiteto diplomu tapo pažymėti sporto veikėjai: Rimas Kuliavas, Mindaugas Leknickas, Rimas Miečius, Jonas Nešukaitis, Algis Rugienius, Algis Tamošiūnas, Antanas Supronas, Algirdas Velionė, Kazys Šapočkinas, Algirdas Šekas, Arvydas Šeštokas. A. Šileika pranešė, kad S. Krašauskas parengė knygą apie ŠALFASS 50 metų veiklą *50 metų sportinė veikla išėivijoje*.

Galėtų ir moterų daugiau sportinėje veikloje reikštis.

MYKOLAS ir GRACE PETRONIAI, atšventę savo vedybą 50 metų sukaktį. Padėkos Mišias liepos 12 d. Lietuvos kankinių šventovėje aukėjo kun. V. Staškevičius. Sukaktuvinių vestuvės įvyko 1951 m. liepos 14 d. Skotijoje. Po trijų mėnesių atvyko Kanadon ir apsigyveno Toronte. Šiuo metu gyvena Mississaugoje. Išaugino tris sūnus ir sulaukė trijų vaikaičių

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašu kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 14 metų

Sklandytojai, dalyvavę varžybose Kartenos oro uoste. Iš kairės: Karlis Vitoliūnas (latvis), Mindaugas Baleika, Algimantas Piekus, Algimantas Skurdenis, Julijonas Peleckas, Gintaras Zubė, Povilas Vaišvila, Genadijus Osipkovas

